

DE TRE KJEDELEDD 1

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 94. ÅRGANG

Old Wellington Inn, Manchester.

VERTSHUSPERIODEN

SIDE 4–5

NY REBEKKALOG

SIDE 20–21

PER ARILD NESJE

SIDE 30–31

«DEAR REFUGEES!»

SIDE 36–36

DEN BRITISKE
ODDFELLOWBEVEGELSE
SITT HISTORISKE
PERSPEKTIV

FELLES LØFT — ORDENENS LANDSSAK

2
48

Vi markerer Ordenens 200 års jubileum i 2019. En del av markeringen er en felles landssak der vi sammen mobiliserer og viser ved handling hva Odd Fellow Ordenen står for. Landsaken velges ut fra følgende kriterier:

Et formål i tråd med våre gamle budord om å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldre-løse. Disse budord har fra de tidligste tider gitt en føring om Ordenens utadrettede aktivitet. De gir oss en påminning om at vi ikke bare skal snakke om de gode holdninger og handlinger, men også la det følges av konkrete aktiviteter.

Vi ønsker et formål med vår landssak som evner å samle Odd Fellow Ordenen i hele landet. Lokale og regionale tiltak er oppgaver for loger og fellesaktiviteter innen et distrikt, mens en landssak skal skape engasjement blant søstre og brødre over hele landet.

For Odd Fellow Ordenen er det også viktig at saken evner å profilere Ordenen på en god måte. Vi må bruke aktivitetene også for å formidle hva Ordenen står for og bruke muligheten gjennom en så stor sak til både å få god omtale i media og synlighet i lokalsamfunnene. En landssak må også kunne brukes aktivt i markedsføring og i rekrutteringsøyemed.

Skal vi lykkes med en landssak må den gjennomføres sammen med en organisasjon som evner å administrere et så stort prosjekt. Vi har fått forslag på flere saker som treffer oss. Hvis ikke prosjektet har en velfungerende organisasjon i ryggen, blir løftet for stort for oss.

Ut fra arbeidet så langt har vi funnet tre gode formål som vi tror alle kan tilfredsstille våre krav til en god landssak. Vi har tre kvalifiserte kandidater: Redningsselskapet, SOS barnebyer og Unicef.

Skal vi lykkes med jubileumslandssaken, må vi ha en god oppslutning i alle loger og hos alle søstre og brødre. Vi har tre år på oss for å realisere målet og Storlogen har lagt opp til en bred involvering både i valg av landssak og i gjennomføring av landssaken. Vi har bedt Storrepresentantene om å

fremlegge kandidatene for informasjon og diskusjon i logene i vårterminen 2016. I høst er planen at alle Storrepresentantene i loge og leir får tilsendt stemmemateriell og stemmer over hvilken landssak vi skal gjennomføre gjennom en flertallsbeslutning. I tråd med våre tradisjoner skal Storrepresentantene stemme med ubundet mandat, men gjerne etter rådgivende avstemninger i logene. Planen vår er oppstart av ny landssak i forbindelse med Storembedsmannsmøtet i oktober 2016.

I perioden 2016 til 2018 er det lagt opp til innsamling, arrangementer og ulike inntektsbringende tiltak, samt verdimobilisering. Hvordan midlene skal samles inn er opp til den enkelte loge. Det er imidlertid også viktig å bruke landssaken aktivt både til intern bevisstgjøring rundt våre verdier og budord, men også til arrangementer der vi synliggjør Ordenen i lokalsamfunnet. Det kan være konserter der inntekten går til landssaken eller andre utadrettede tiltak som gir grunnlag både for medieomtale og synliggjøring. Målet er å samle inn minimum 300 kroner pr. medlem hvert år, tilsammen kr 1000,-.

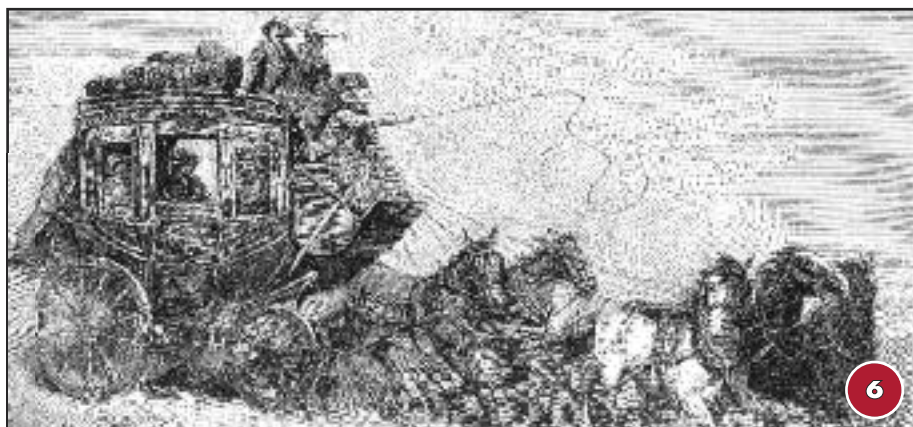
Vi arbeider for en gaveoverrekkeelse i april 2019 koordinert med Odd Fellow Ordenens 200 års jubileumsmarkering.

Odd Fellow Ordenen er nå også godkjent som ideell organisasjon som gir grunnlag for å få skattefradrag for givere for beløp over kr 500,-. Vi bygger nå opp et register og vil samlet lage en rapport årlig over innbetalte beløp til Skattedirektoratet.

Jeg håper på et stort engasjement både i valg av kandidat og ikke minst i selve gjennomføringen av Odd Fellow Ordenens jubileumslandssak.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

6

20

INNHold 1/16

STOR SIRE HAR ORDET	2	ET MØTE MED ISSVULLER	28
INNHoldSFORTEGNELSE	3	UKRAINA – ET NYTT TERRITORIUM?	29
VERTSHUSPERIODEN	4	INTERVJU MED PER ARILD NESJE	30
CHARLEY PARKHURST – EN EVENTYRSKIKKELSE	6	INTERVJU MED SDSS RANDULF MEYER	32
ORDENSLIVET I PUBER OG VERTSHUS	7	FØRERHUNDENE	34
HELGESEMINAR I SANDEFJORD	8	DEAR REFUGEES!	36
H. M. KONG HARALDS NYTTÅRSTALE 2015	10	DSS REFEKSJONER	39
KOMMUNIKASJON	12	ANNONSE AKADEMIETS SYMPOSIUM 2016	40
ORDENSMUSÉET STADIG MER AKTUELT	14	STATISTIKK OG QUIZ	41
ORDENSMUSÉETS VENNER HAR FÅTT NY LEDER	16	ODD FELLOW TORGET	42
HERALDIKK	18	ODD FELLOW UTSTYR	44
NY REBEKKALOGI PÅ KONGSVINGER	20	REDAKTØRENS HJØRNE	46
BOKANMELDelse	22	VIKTIGE TELEFONER	47
PRESENTASJON AV DISTRIKT 20 SØSTRE	24	SYMBOLER	48
PRESENTASJON AV DISTRIKT 20 BRØDRE	26		

3
48

32

36

Antikkens druider – et keltisk presteskap – med druidiske drakter og symboler.

VERTSH

– DEN FORSIKTIGE B

med en logesal. Den tredje Orden som så lyset i en engelsk pub i London, var Druidordenen.

I 1781 stiftet idealisten Henry Hurle den først loge i Druidordenen i moderne tid. Det skjedde i puben The Old King's Arms Tavern, og denne puben finnes ennå i sentrum av London.

Vi kan derfor stille spørsmålet litt annerledes enn de fleste gjør: «Er det noen nåværende Orden som ikke er startet i et vertshus?» Svaret er sannsynligvis nei.

DA ORDENEN KOM TIL USA

I den perioden fra september 1817 til april 1819 da Thomas Wildey bodde i Baltimore, var han stadig på jakt etter Odd Fellows som han kunne slå seg sammen med for å danne en ny loge. Denne oppsøkende virksomheten drev han med i om lag ett og et halvt år, og i begynnelsen uten hell. Baltimore hadde på den tiden om lag 60.000 innbyggere, en mengde kneiper og østersrestauranter. Østers var en av byens store eksportartikler og delikatesser. Thomas Wildey kom senere til å drive en slik østersrestaurant.

Endelig kom dagen 26. april 1819, og Thomas Wildey hadde valgt et av byens vertshus, med det velkjente navnet

Mange forbinder verdibærende Ordener med ganske prangende bygninger. I Oslo holder Frimurerordenen til i et praktbygg fra 1894. Odd Fellow Ordenen har sin funksbygning fra 1934. Både i Stockholm og København har Odd Fellow Ordenen monumentale bygninger. Dette gir inntrykk av historie og tradisjoner med velmakt, pengerikeligheit og posisjoner. Dette er nok også et inntrykk som store deler av befolkningen deler når det gjelder disse Ordenene. Men er dette den historiske sannhet?

Vertshusene i de engelske byene – the pubs – var private hus, men fikk betegnelsen «public house» fordi eieren hadde rettigheter til å selge drikkevarer og mat. Det var også en rekke vertshus som tok imot losjerende for en natt eller flere. Andre offentlige steder var egentlig ikke tilgjengelige.

Disse vertshusene hører hjemme i en lang tradisjon tilbake til de romerske tavernaer. Og vi finner tilsvarende over hele verden.

Frimurernes engelske Storloge ble stiftet av fire frimurerloger i London i 1717. Alle

disse fire frimurerlogene holdt til i hver sin pub. Og sammenslutningen ble også feiret i The Goose & Gridiron Ale-house, på norsk «Gåsens og stekeristens pub» like i nærheten av St. Paul Chatedral som vel alle Londonreisende vet hvor er.

Så langt vi kan se tilbake, ble den første Odd Fellow loge stiftet i Sheffield i 1730. Vi vet så langt ikke eksakt hvor, men vi kan gå ut fra at også den holdt til i en pub som alle andre tilsvarende sammenslutninger. Og dem var det mange av. Dette mylder av loger, clubs og friendly and fraternal societies holdt alle til på pubs over hele England. Ingen av dem hadde noen erfaringer fra å holde møter i det vi forbinder

USPERIODEN

EGYNNELSE

«THE SEVEN STARS»

The Seven Stars, for stiftelsesmøtet for den nye logen. Vi har all grunn til å tro at dette vertshuset var som de fleste andre. Bevertningen og skjenkingen foregikk i første etasje hvor folk gikk ut og inn. Men i annen etasje var det mer «private rom» for mer sluttete selskaper. Vi kjenner navnet på vertshusholderen William Lupton som likte å få en fast kunde. Det var hva disse logebrødrene spiste og drakk som var hans inntekter. Noen har spekulert og fantasert om hvorfor Ordenen tok inn i et vertshus med et så spesielt navn som «The Seven Stars». Syvstjernen er jo et navn fullt av mytologiske hentydninger. Syvstjernen var jo en av sjøfolks viktigste hjelpemidler for navigasjon i antikken. Men forklaringen er nok ganske prosaisk. Vertshuset lå i Baltimores havneområde, og navnet virket nok kjent og forlokkende på sjøfolk.

Nå røyk Thomas Wildey og de fire andre raskt uklar med William Lupton. Dermed flyttet de raskt til The Three Loggerheads, et annet vertshus noen steinkast unna nede i Baltimores havnekravter. Det er ikke like mange som har forsøkt å forbinde Ordenen med navnet på dette vertshuset. På norsk betyr det «De tre treskaller».

SITUASJONEN I EUROPA

Også i Europa var det vertshusene som ble Odd Fellow Ordenens første tilholdssteder. Dette skjedde i Tyskland, Sveits og

Danmark. Vi kjenner ikke noen vertshusnavn fra Tyskland. Men da Ordenen skulle få fotfeste i Sveits, skjedde dette i vertshuset og hotellet «Storchen» i Zürich. Navnet kunne i alle fall tolkes symbolsk med at i datidens barnefortellinger var det storken som kom med de nyfødte barna. Det er liten tvil om at Odd Fellow Ordenens fødsel i Sveits var et risikabelt foretak.

I Danmark hadde den virksomme galanterihandler Julius Meyer kommet i kontakt med en vertshusholder, Carl Gravesen, som hadde et etablissement i Lille Kirkestrædet 5 i København hvor de første tilløp til en Odd Fellow loge i Danmark fant sted.

HVA MED SITUASJONEN I NORGE?

Da Ordenen kom til Norge i 1898, fikk en leie lokaler av IOGT for sine rituelle møter. Men ettermøtet og den sosiale del måtte de ha i stedlige hoteller. Også da den første loge – loge nr. 1 Noreg – flyttet til Kristiania i 1908, leide logen sine logelokaler av frimurerlogen Olav Kyrre.

Når vi leser de lokale logehistoriene, spesielt når det gjaldt nybrottsarbeid på nye steder i landet, var vertshus, restauranter og hoteller ofte steder man forsøkte å leie. Det var alltid forbundet med stort strev og arbeid å montere opp og ta ned en logesal for hvert møte.

Når vi i vår tid kommer inn i våre mange svært gode Ordenshus, er det grunn til å sende en vennlig og takknemlig tanke til alle de søstre og brødre som har lagt grunnlaget for alle de flotte Ordenshus vi har.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

I pionertidens Amerika var hester stort sett det eneste brukelige transportmiddelet, og mange kjenner trolig til diligencene. Med disse vognene kunne man reise ganske hurtig, men kanskje ikke særlig behagelig over de enorme strekningene som det ofte var snakk om.

Når man reiste med en diligence, kjørte man nesten uavbrutt døgnet rundt. Det ble skiftet vogner og kusker med jevne mellomrom ved skyss-stasjoner. Der kunne man også få litt å spise og drikke, og så bar det atter ut igjen.

Et av de store transportselskaper på den tiden var Wells Fargo som ble opprettet i 1852. Det drev med diligencenkjøring og godstrafikk med hester inntil denne trafikken et halvt hundre år senere ble slått ut av jernbanene som nå var blitt landsdekkende. Da var selskapet Wells Fargo for lengst gått inn i jernbanedrift, men varemerket, seks dansende ponnier, anvendes den dag i dag.

Selskapet disponerte naturlig nok over et enormt antall hester og kusker – og en av de mer berømte kuskene var Charley Parkhurst – Enøye Charley – og kallenavnet hans hadde han fått fordi han ved en anledning stod for tett på en hest som sparket bakut.

Charley ble født på en fattig gård i Lebanon i staten New Hampshire i 1812. Charley ble forlatt av de svært fattige foreldre sine og overlatt til et barnehjem. Men livet på barnehjemmet fristet ikke, og han flyktet derfra tidlig i tenårene og dro til staten Massachusetts. Der støtte han på en snill mann ved navn Ebenezer Balch som hadde en stor stall på en skyss-stasjon og lot ham jobbe som stallgutt.

Charley viste seg å være ualminnelig dyktig med hester, og Balch lærte ham etter hvert å kjøre hester. Først med tospenn, så fire, og til sist lærte han Charley hvordan man skal håndtere et seks-spenn, et slikt som ble brukt til å trekke diligencer.

Ettersom årene gikk, drev Charley stadig lenger vestover. Det gjorde de fleste driftige mennesker på den tiden ettersom mulighetene var mye større ute i den ville vesten. Dessuten var mange av den oppfatning at det etter hvert ble for mye trengsel østpå. Faktisk var det en gang slik at det var under 10 mill mennesker i hele Amerika, dvs ca én kvadratkilometer til hver.

Charley var med på å bygge opp det ryktet som alltid siden har kjennetegnet diligenceskutene. De hadde en særegen evne til å nå frem til tiden til tross for utal-

CHARLEY PARKHURST

– EN EVENTYRSKIKKELSE FRA PIONERTIDEN

lige vanskeligheter, med dårlig vær, og ikke å forglemme de utallige overfallene som røvere og indianere utførte. Man må huske på at disse vognene førte post og store verdier og ofte rike passasjerer. Dette var naturlig nok et yndet bytte.

Det fortelles at Charley en gang var utsett for et hold-up. Plutselig stod han rett overfor en geværmunning og måtte levere fra seg alt av verdi. Han sverget som bare en diligenceskut kunne sverge – og det skal etter sigende ha vært sterke saker og i blomstrende ordelag – at det skulle være den første og siste gangen det skjedde. Og han holdt ord da han en måned senere fikk tilrop fra en røver.

Han fyrte geværet omgående mot røveren samtidig som han holdt hestene i fullt firsprang. Neste dag fant man Sugarfoot, en beryktet landeveisrøver, som lå død i veikanten, og da ryktet om Sugarfoots død spredte seg hurtig, var det ingen som siden torde å prøve lykken mot Charley.

Charley var ikke noen skjønnhet, midtels høy, meget kraftig bygd, værbitt av å

kjøre i all slags forhold. Han var skjeggløs, bortsett fra en ganske tynn mustasje. Dessuten bar han alltid en stor lapp foran det ødelagte øye, og på hodet hadde han et stor cowboyhatt.

Et kjennetegn ved Charley var den tynne, pipete stemmen hans, og når han riktig skulle utfolde seg overfor hestene sine, var det med en skingrende stemme som ofte gikk opp i falsett. Men den var det nok ikke mange som hadde lyst til å kommentere, for Charley var en slåsskjempe så god som noen. Og når det kom til å svinge glasset, så stod han distansen, der også!

Hans ville kjøring for alltid å nå frem i tide var en legende i området, og samtidig ble det fortalt at han aldri noensinne hadde uhell som medførte skade på hester, vogner eller passasjerer. Det er nok noe av en rekord, men han skulle også være så teknisk dyktig at han kunne kjøre over en mynt med både forhjul og bakhjul, vel og merke med hestene i full galopp.

I 1860 forlot Charley Wells Fargo. Han startet sitt eget selskap som kjørte mellom

PARKHURST

PIONERTIDEN

Santa Cruz og Watsonville i California. Etter nærmere ti år måtte han gi opp på grunn av jernbanen, og han startet deretter en skyss-stasjon for skifte av hester som snart sluttet, for til slutt å prøve seg som farmer.

1876 var Charley faktisk en gammel og utslitt mann, selv om han bare var 64 år gammel. Han var totalt nedbrutt av gikt og reumatisme, og derfor måtte han også gi opp farmen sin og flytte inn hos noen venner i Watsonville.

Under oppholdet der kretset tankene hans ofte omkring et tema som opptok ham svært, som en hemmelighet han ville fortelle, men som det aldri ble noe av.

Han var også plaget av et halsonde som viste seg å være kreft i munnhulen, og da han endelig konsulterte lege, var det for sent.

Den 28. desember 1879 døde Charley Parkhurst og ble begravet på Odd Fellow-kirkegården i Watsonville. Charley hadde nemlig i mange år vært medlem av Odd Fellow logen i Watsonville.

Men før dette skjedde, skulle Charleys

hemmelighet åpenbares, og den kom som et sjokk for alle som hadde kjent ham i live. Da de skulle gjøre Charley klar til den siste reisen, viste det seg at Charley var en kvinne, og det ble videre fastslått med sikkerhet at hun hadde født et barn.

Hvorfor en kvinne hadde valgt det barske og rå livet – som en mann blant menn – den kunnskapen tok hun med seg, men vi kan fastslå at hun var den første kvinne som ble medlem i Odd Fellow Ordenen ettersom den første Rebekka logen ble opprettet i 1868. Det bør også nevnes at hun også var den første kvinnelig velgeren fordi hun avga sin stemme ved valget 3. november 1868. Den første stat i USA som innførte stemmerett for kvinner, var Wyoming i 1869, og for USA som helhet kom den først i 1920.

Tekst: Dag Virik

I 1897 tar den amerikanske Ordenshistoriografen, Henry Leonard Stillson i sitt verk: «The Official History And Literature Of Odd Fellowship» for seg historien om den Odd Fellow logen som den gang var ansett for å være den første med britisk rot, som ble etablert i USA. Han beretter om Odd Fellow Ordenens ekspansjon fra England til USAs stater langs den amerikanske østkysten, forteller at noen få omreisende engelskmenn like etter århundreskiftet kom sammen for å starte en Odd Fellow loge i New York City, hvor de kunne komme sammen for å hygge seg slik de var vant til fra logene i hjemlandet.

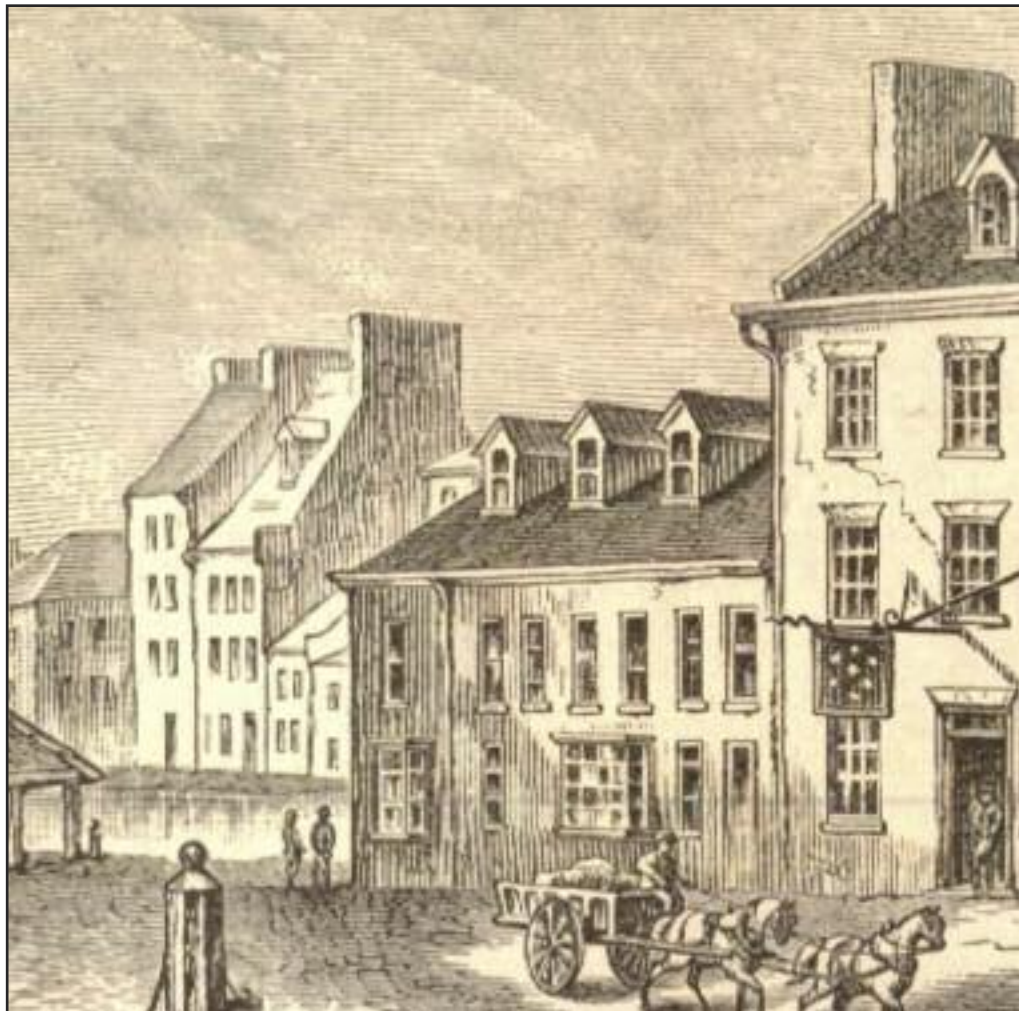
DEN FØRSTE ODD FELLOW LOGE I USA?

Resultatet av denne sammenkomsten var at den første Odd Fellow loge som ble etablert i USA, så dagens lys i New York city en gang sent i 1806. I sitt verk, «Odd Fellow Ordenens Historie, Det Internasjonale Perspektiv», skriver Kjell-Henrik Hendrichs: «For de engelske innflytterne til byene må det ha vært usedvanlig verdifullt å kunne skaffe seg et støttende nettverk av folk som har oppfattet hverandre som brødre. Det var noen av disse erfaringene de engelske Odd Fellows som dro til USA tok med seg fra hjemlandet. I USA møtte de den samme samfunnsutvikling og de samme samfunnsutfordringer. I tillegg kom den enorme interne migrasjonen i det nye landet hvor lojalitetsbånd ble knyttet og kuttet i en jevn strøm.»

MEN HVA MED SITUASJONEN FØR 1806?

Stillson skriver videre: Lenge før år 1800 ble Solomon Chambers og John C. Chambers, far og sønn, medlemmer av The Loyal Westminster Independent Lodge of Oddfellows, som da holdt til i en taverna, kjent som Westminster Arms. Solomon Chambers ble sin loges Noble Grand i 1801. I løpet av sin embetstid innviet han sin sønn, William E. Chambers i samme loge. Den eldste sønnen, John C. Chambers avanserte raskt i embetene. Han var en fremragende sanger, og ble en svært ettertraktet og populær entertainer i logen. I 1805 dro Solomon Chambers og de to sønnene hans fra London til USA og ankom New York tidlig i 1806. Her slo de seg ned som båtbyggere. Ikke lenge etter ankomsten begynte de to sønnene å agitere for å åpne en Odd Fellow loge i New York. De fikk følge av to andre Ordensbrødre, skuespilleren William

OM ORDENS I PUBER, VERTSHUS OG TAVERN

Twaites og sangeren William Westphall. Ifølge engelsk lov og sedvanerett, krevdes det minst fem brødre for å kunne opprette en loge. Derfor ba de to Chambersbrødrene sin aldrende far om å bli med på å oppfylle drømmen.

FLERE KNOPPER PÅ TREET

23. desember 1806 kom de fem brødrene sammen i Shakspeare tavern, No. 17 Fair Street. Denne tavernaen ble drevet av Thomas Hodgkinson. Her grunnla de Shakspeare Lodge of Oddfellows, i samsvar med den gamle bruken av selvinstitusjon. I henhold til engelsk skikk ble logen oppkalt etter det huset hvor den ble etablert og brødrene holdt møtene sine. Eieren av tavernaen, Thomas Hodgkinson ble deres første resipend.

MEN HVA MED DE MANGE VERTSHUSHOLDERE?

Verten var en viktig faktor i de engelske

logene. Han satte i stand og innredet møterommet, sørget for gratis lys og varme. Det var også han som hadde ansvaret for brødrenes velbefinnende i ettermøtene og i pausene fra logearbeidet. Og da, når krus og krittper kom på bordet, da var det latter og ablegøyer som gjorde seg gjeldende. Verten tjente sine penger på overskuddet av bevertningen. Derfor ønsket de ikke noen asketiske sammenkomster.

Sang og resitasjon var de viktigste underholdningskildene. Det hørte til regelen at verten forut for hvert møte ble spurt: Er det noen veifarende i vente som søker arbeid eller hjelp til å komme seg videre til neste by? Om det ikke var noen reisende, ble Inspektørens øks brukt til innsamling av bidragene.

DEN VANSKELIGE LOGEDRIFTEN

I løpet av få uker etter etableringen hadde Shakspearelogen fått en rekke nye med-

SLIVET NAER

lemmer. Solomon Chambers vendte tilbake til London i 1808 og døde der i august samme år. De to sønnene ble imidlertid boende i New York og opprettholdt medlemskapet i logen frem til den ble nedlagt fire år senere.

Logemøtene ble holdt i Shakspeare Taverna frem til mai 1809. Da ble logen flyttet til vertshuset Ring of Bells i Wall Street, et sted som ble drevet av John Spencer. Da Spencer døde i juli samme år, mistet logen den nye verten sin. Dermed var logen på flyttefot igjen, denne gang til Trafalgar house i Gold street, hvor John Edgerly, en av logens medlemmer, overtok som vert.

I 1809 viser medlemsrullen at logen hadde trettiseks kjente borgere og forretningmenn i New York blant sine medlemmer. Og de holdt møtene sine regelmessig i Edgerlys hotell frem til kort tid etter at president James Madison 18. juni 1812 erklærte England krig. Krigserklæringen ga logen et alvorlig grunn-

skudd. Grunnen var John Edgerlys åpent uttrykte sympatier for Storbritannia, en holdning som falt medlemmene så tungt for brystet at de skydde huset hans som pesten, selv om de fleste fortsatt oppfattet seg som engelske og skotske. Etterhvert flyttet logen inn i den private boligen til William Moore på hjørnet av Cedar Street og Temple Street. Med synkende medlemstall og brødrenes svinnende interesse ble det siste logemøtet avholdt 20. september 1813. Og det er trolig at det var i dette møtet at brødrene formelt vedtok å nedlegge logevirksomheten på ubestemt tid.

ENDA NOEN NYE TILSKUDD

Stillson skriver videre: «I 1816 dukket det opp en ny loge i New York. Det var Prince Regent Lodge. Også denne ble dannet ved selvinstituering, men synes å ha fått kort levetid. Og i dag (1897) er ingen ting av dens opprinnelse kjent.»

Og Stillson fortsetter med at i 1818 åpnet William Moore et vertshus, som han kalte The Red Cow (Den Røde Kua) i Cedar Street. Dette etablissementet ble populært hos både engelskmenn og amerikanere.

«Den Røde Kua» ble samlingsstedet eller vannhullet for skuespillere, sangere, litterater, forfattere og blant disse flere av de tidligere medlemmene av den gamle Shakspearelogen. Under et samvær ble det reist et forslag om å gjenoppta logemøtene. Forslaget ble hilst med begeistring og øyeblikkelig ratifisert. På dagen tolv år etter at Shakspearelogen først ble etablert, ble den rekonstituert 23. desember 1818 — med brødrene William Moore, Thomas Hilson, Hopkins Robinson og James Pritchard som gjenopptatte medlemmer og brødrene Robert C. Maywood og George Singleton som nye, tilsluttede medlemmer.

Uten at det finnes noe sikkert bevis, hevdes det at denne logen hadde fått et fri-brev fra Manchester i England, og at fri-brevet anerkjente denne logen som Ordenens overhode i de Forente Stater. Men om det nå virkelig forholdt seg slik at logen var i besittelse av et slikt fri-brev, gikk ingen av de logene som senere ble instituert god for dets gyldighet.

I januar 1819 ble de første resipiendene George P. Morris og Adam C. Flanagan, tatt opp i logen. Begge var boktrykkere. De to nykommerne viste seg straks svært interessert i logens arbeid. Og som de ak-

tive deltakere i logens virksomhet de var, så lot de embetsmessige forfremmelsene ikke vente på seg.

Morris avanserte fort og inntok snart Overstolen. Og da han avsluttet valgterminen, ble han medlem av Eks Stormesterkomiteen. Bevisst sin egen dyktighet, tok han snart ledelsen i sin loge. Han var velutdannet og høyt verdsatt. Og ambisiøs som han var, satt han snart i komiteens formannskap.

Med sin våkne dømmekraft, innså han snart hvilken samfunnsmessig verdi og innflytelse Ordenen hadde, og dens uovertrufne skikkethet til å forbedre forholdene for industriarbeiderne, til å høyne deres intellektuelle, sosiale og moralske standard, til å innprente dem en større respekt for sin personlige karakter og undervise dem i selvhjulpenhetens grunnregler. For å oppnå dette foreslo han endringer i måten logemøtene ble gjennomført på. Spesielt ville han fjerne ettermøtenes overordentlig hyggelige utskeielser, noe han oppfattet som et uvesen.

OG HVORFOR IKKE EN STORLOGE?

Da Morris fikk vite hvordan Lord Abercronibiologen i Manchester hadde gått frem da den tok makten i Ordenen i England ved å erklære seg selv som Storloge, foreslo han å endre sin egen loges navn til The Shakspeare Grand Lodge of Oddfellows. Han mente at dette ville sikre den retten til å stå frem som moderloge og seniorloge, gi den makt og myndighet til å ta styringen over samtlige daværende og alle senere Odd Fellow loger som måtte bli opprettet i USA.

Til støtte for disse ambisjonene, utarbeidet han en grunnlov og lover i samsvarende med sine synspunkter og hensikter.

PERSPEKTIVENE

Ordenens start i USA og røttene tilbake til England følger så visst ingen snorrett vei, men er full av sidespor og blindspor. Men nettopp dette konglomeratet forteller oss noe om hvor mangslungen og ofte tilfeldig starten på en stor bevegelse kan arte seg.

Som vi ser er både Henry Leonard Stillson og Kjell-Henrik Hendrichs – helt uavhengig hverandre – enige om at Thomas Wildey nok ikke var den første, som brakte Odd Fellowship til USA, men han var den første som fikk skikkelig hånd om organiseringen av Ordenen derover.

Tekst: Tore Besse Lund Andersen

HELGESEMINAR

OM LEIRENS VIRKSOMHET OG GRADER

Leiren er åtte år yngre enn den første loge, Lodge Washington, i vår Orden. Lodge Washington ble instituert 26. april 1819. Bare åtte år etter, 6. juli 1827 ble Encampment no: 1 Jerusalem instituert i Baltimore, Maryland i USA. En loge med sin logesal utgjør et eget, rituelt univers i Odd Fellow Ordenen. Her i Norge har vi dykket ned i logesalens univers gjennom tallrike seminarer rundt omkring i landet. Men en leirslagning utgjør et totalt annet, rituelt univers, noe som ble uttrykkelig fastslått gjennom sju sentrale vedtak i Storlogemøtet 2014.

INITIATIVET FRA SANDEFJORD

Det har vært en bemerkelsesverdig utvikling i Vestfold i løpet av få år. I 1961 ble leir nr. 8 Vestfold instituert som en av de tidlige leire i Norge. Rebekkalair nr. 6 Tunsberg var også svært tidlig ute som leir. Så i løpet av et par år delte begge disse leirene seg og kom igang med knoppskytning. Først kom Rebekkalair nr. 26 Jarlsberg i 2014, og så kom Odd Fellow leir nr. 28 Oslofjord i 2015.

Med Storlogevedtakene fra 2014 har hele leirinstitusjonen fått et kraftig giv.

Men Storlogevedtakene gikk i første rekke kun på rammene omkring leirslagningen, ikke på leirens verdier, etikk og rituelle forståelse.

Dette var det vel som fikk den nyvalgte Hovedpatriarken Kjell Aas til ikke bare å glede seg over ekspansjonen i Vestfold, men også ønsket å styrke leir nr. 8 Vestfold med historisk, verdimesig, etisk og rituell forståelse av leirens egenart.

INVITASJONER TIL MANGE

Mange setter i gang seminarer, men ikke alle inviterer andre. Til todagersseminaret i Sandefjord 23. og 24. januar 2016 inviterte leir nr. 8 Vestfold selvfølgelig den nye Odd Fellow leir nr. 28 Oslofjord. Noe annet ville nesten ha vært naturstridig. Men også leirene i Telemark, Buskerud og Østfold kom med på invitasjonslisten. Å spre kunnskap, inspirasjon og fornyelse er viktig i nybrottsarbeidet når leirinstitusjonen skal revitaliseres.

STARTEN PÅ LØRDAGEN

Da seminaret åpnet i Ordenshuset på lørdag morgen, var 54 patriarker fra seks leire samlet. Det hele åpnet med at Stor Kapellan Dag Virik og SDSS Randolph Meyer tok for seg de åpenbare forskjellene på de to Ordensuniversene som Odd Fellow Ordenen arbeider i og med. Logesalen har sine svært spesielle særtrekk som norske Odd Fellows får et stadig klarere bilde av. Logesalen er jo det Ordensunivers som alle medlemmer av Ordenen kjenner til. Det andre Ordensuniverset er leirslagningen. Dette rituelle universet er det bare leirmedlemmene som kjenner til og etter hvert får innsikt i. Dette å kjenne til særtrekkene i disse to Ordensuniversene er forutsetningen for å utvikle begge til å bli fulltonende redskaper for Ordenens lære og verdier.

Etter dette fulgte to Power Pointforedrag av Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs. Han tok først for seg Leirinstitusjonens historiske utvikling fra 6. juli 1827 frem til i dag. Det har vært en lang og kronglete vei. Etter dette tok han for seg Patriarkgradens innhold og analyserte den fra flere synsvinkler.

Med disse tre foredragene var man kommet igjennom den mer teoretiske del av seminaret.

FORNYELSE OG FORNORSKING AV TEKSTER

Alle ritualer blir skrevet på det språk som ble brukt da de ble formulert. Etter hvert blir tekstene både gammelmodige og

uforståelige. Vi kjenner til Ordener som har ritualer som er skrevet på slutten av 1700-tallet. Etter hvert meddelte nye medlemmer at de ikke forsto noe av det som ble sagt, ganske enkelt fordi språket var foreldet.

Våre leirritualer hører hjemme i den dansk/svenske tradisjon, selv om de opprinnelige ritualene er genuint amerikanske. Leirritualene for patriarker er oversatt til norsk omkring 1918. De som oversatte ritualene brukte i realiteten dansk, og ritualene var derfor danskspråklige. Det ble gjort noen få språklige korreksjoner omkring 1958. Etter Storlogemøtet ble det nedsatt en gruppe som skulle fornorske ritualene. Til grunn for dette arbeidet ligger studier av de amerikanske leirritualene fra 1919 og 1996, samt de nåværende svenske og danske ritualer. Forslaget til nye ritualtekster foreligger nå og er ført i et moderat norsk språk. Både oversettergruppen og Ritualnevnden ønsket å prøve ut disse tekstene i dette seminaret.

LESEPRØVER

Resten av dagen ble brukt til å lese igjennom og drøfte de nye tekstene. Alle seminardeltakerne var med på lesningen. For hver replikk ble det stanset opp for å drøfte form, innhold og mening. Vi har med oss en arv knyttet til begreper som «nye å lære utenat» og «små replikker». Det er bare en kvantitativ beskrivelse av stoffmengden man skal sette seg inn i. En slik beskrivelse leder tankene hen på at de

Til venstre:

Hovedpatriark Kjell Aas var den sentrale arrangør av Leirseminaret i Sandefjord. Seminaret var det første i sitt slag noen sinne. Dermed har leir nr. 8 Vestfold blitt en foregangsleir etter Storlogevedtakene i 2014.

Øverst til høyre:

Det er mange måter å lage en illusjon av et bål på. Det er like mange båltyper som det er leire. Det bålet som leir nr. 8 Vestfold har skaffet seg skaper en usedvanlig god illusjon. Bildet yter ikke bålet rettferdighet.

Under til høyre:

Her sitter patriarker fra en rekke leire og lytter interessert på foredragene som ble holdt innledningsvis. Etter foredragene gikk man over til leseprøver og instruksjoner.

lange tekstene er viktige, mens de korte ikke er viktige. Det er selvfølgelig fullstendig feil. Alle replikker er viktige. Alt som skal sies må fremføres med klarhet og overbevisning. Å lære utenat er bare første steg på veien. Det andre steget er fullt ut å forstå hva man sier.

Og etter dette skal man overbevise tilhørerne gjennom ord og kroppsspråk hva du ønsker å fortelle.

SØNDAGENS INSTRUKSJONER

Hele søndagen fra kl. 10 til 15 ble viet til instruksjoner av handlinger, dramaturgi og fremføring av ledd etter ledd i Patriarkgraden. En rekke av aktørene var fremme på gulvet og viste hvordan de ville fremføre sine roller.

Kreativitet, latter, tabber, forslag og forkastelse av forslag skjedde gjennom hele prøvetiden.

Det finnes neppe en eneste deltaker som ikke gikk hjem med en sann mengde av inntrykk, ikke bare omkring det rene gradsinholdet, men like mye om stemmebruk, effekter, kroppsspråk, anvendelse av rommet og viktigheten av å formidle.

EN NY SEMINARHELG PÅ TRAPPENE

Hovedpatriark Kjell Aas er en mann som faktisk rir den dagen han sadler. Ikke før var dette seminaret om Patriarkgraden gjennomført, før han planlegger et nytt seminar i oktober hvor hele fokus retter seg mot Den Gyldne Leveregels grad. Og til våren 2017 kommer det siste seminaret i rekken, og da om Den Kongelige Purpurs Grad. Dermed har han fått gjennomgått alle de tre leirgradene i ny språkdrakt i sin tid som Hovedpatriark.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

H. M. KONGENS NY

12
48

Dikteren Kolbein Falkeid skriver:

*«Folk jeg var glad i
har gått foran og kvistet løype.
De var skogskarer og fjellvante.
Jeg finner nok frem.»*

Dagene våre går over i måneder – som går over i år. Slik blir årene liv. Det er i hverdagene livet leves. Og for de fleste i Norge er det gode liv. Noen ganger kan man likevel føle seg alene. Kanskje har man mistet noen, kanskje står man foran et viktig valg. Kan hende gjør ståstedet deg litt ustø, og du vet ikke helt hvor neste steg bør settes. Om du ser deg tilbake, kan du lettere få balanse. Slik kan fortiden – og de som gikk opp løypene – hjelpe oss å finne frem.

Jeg vil derfor tale om de lange linjene i kveld.

Norge regnes av mange som verdens beste land å bo i. Vi skårer høyt på internasjonale kåringer over levestandard i verden. Vi har en god velferdsstat – og de aller fleste har et arbeid å gå til og trygghet i hverdagen. Slik har det ikke alltid vært.

Vi har i år markert at det er 70 år siden freden kom til Norge – etter fem år med krig og okkupasjon. En rekke arrangement er blitt avholdt for å minnes slutten på 2. verdenskrig. Flere av disse har vi i Kongefamilien deltatt på.

Markeringene har gitt oss anledning til å se bakover – og i noen tilfeller også til å sette dagens samfunn i perspektiv.

For det kan være lett å glemme at det bare er 70 år siden deler av landet vårt lå i ruiner. Mange vendte tilbake til ødelagte boliger, og atskillige kom fra en flyktningetilværelse. Med bistand fra Marshallhjelpen bygget vi landet etter krigen. Den norske dugnaden skapte skinnende nye hjem og et arbeidsliv med behov for mange hender.

Gjennom tiårene har vi utviklet en samfunnsmodell vi kan være stolte av – med lav ledighet og et arbeidsliv der partene samarbeider godt. På slutten av 1960-tallet fant vi olje i Nordsjøen.

Kloke politikere og fremsynte ledere skapte fornuftige rammer rundt forvaltningen av den store, nye ressursen.

Summen av alt dette er en raus velferdsstat alle kan nyte godt av.

Goder vi i dag tar for gitt, har ikke alltid vært selvsagte. Vi har også opplevd motgang og møtt utfordringer. Sammen har vi likevel kommet oss opp motbakene.

70 år kan synes lenge, men for mange av oss som lever i dag, er det som om det var i går.

De lange linjene brytes opp av merkesteinene; tegn som viser hvor grensene går. De er symbol på at ting tar slutt og at noe annet begynner.

«Fortidens beste gave er erindringen om at vi har en fremtid», har sosiologen Michael Young sagt.

I gamle dager var merkesteinene også siktlinjer; et sted hvor du kunne stake ut ny kurs.

I et menneskeliv er merkesteinene ofte anledninger som handler om viktige begivenheter: Et barns fødsel. Valg av partner. Et nytt hjem. Hendelser i livet som gir retning, nytt håp og næring til drømmene våre. Enkelte slike anledninger skal prege deg så lenge du lever.

En av mine viktigste merkesteinene ble lagt i 1991. Da min far, Kong Olav V, gikk bort natten til 17. januar 1991, begynte min kongegjerning. I den mørke januarnatten for snart 25 år siden ble Slottsplassen fylt av lys. Mennesker kom fra fjern og nær for å minnes en kjær konge.

Min kongegjerning startet med en følelse av fellesskap. Varmen fra et helt folk omfavnet vår familie og gav styrke i en tung tid. Samtidig var det med stor ydmykhet jeg trådte inn i en linje av avholdte konger før meg. Året vi nå går inn i vil markere dette 25-årsjubileet og gir anledning for refleksjon og ettertanke.

Norge har i disse årene opplevd en enestående velstandsutvikling. Vårt lands betydelige tilgang på energi og havets skatter har gitt oss store rikdommer. Det er likevel ikke naturressursene alene som har gitt oss mulighetene – men i enda

TTÅRSTALE 2015

større grad våre felles menneskelige ressurser.

Fordi svært mange deltar i arbeidslivet og dermed kan bidra til fellesskapet, er vi sammen med på å skape velstanden alle nyter godt av.

Mange mennesker er i dag bekymret for hvordan fremtiden vil se ut. I den senere tid har vi på flere områder opplevd å bli prøvet – som nasjon og som enkeltpersoner. Det er lov å være urolig, og gi uttrykk for det.

Norge er tett knyttet til andre land. Slik kan hendelser på den andre siden av kloden få betydelige konsekvenser for hverdagene våre her hjemme. Noen yrkesnæringer er truet, og for den enkelte ansatte kan det få store følger. Vi har den senere tid hørt om oppsigelser flere steder.

Jeg vil tro at mange i kveld er bekymret for hva som skjer med sin arbeidssituasjon i tiden fremover.

Menneskelig drama ser vi hver dag i ansiktene til alle dem som prøver å finne en trygg havn i Norge. Mange flykter fra terror i sitt hjemland. Høstens grufulle hendelser i Paris og andre storbyer har vært fryktelige påminnelser om at verdiene vårt samfunn er bygget på, er under press. Terroren kjenner ingen grenser, og målet er å skape frykt i hele befolkningen. Terroristene ønsker å frarøve oss vår livsutfoldelse – vår hverdag. Dette skal vi kjempe mot – med ulike midler. Der

terroristene angriper våre liv med bomber, er vårt beste forsvar likevel at vi bruker verdier som våpen.

Som et bakteppe for vår tids store temaer, henger trusselen om klimaendringene. Fra Alaska til Antarktis har jeg selv sett noen av konsekvensene.

Heldigvis finnes det lyspunkt. Verdenssamfunnets forsøk på å komme til enighet på klimatoppmøtet i Paris, endte adskillig bedre enn mange fryktet. Nå begynner det møyssommelige arbeidet for en friskere klode.

Vi kan ha ulike oppfatninger om hvordan vi skal håndtere våre felles utfordringer. Likevel er det viktig at vi kan snakke sammen om oppgavene, fordi vi alle berøres av dem. Om vi ser oss tilbake, husker vi også at vi har vært gjennom vanskelige tider før.

Vi mobiliserer ved motstand. Norge er kanskje et lite land, men i fellesskap har vi utrettet store ting.

Våre ressurser gir oss betydelige muligheter – og stort ansvar. Pippi Langstrømpe sier det slik: «Den som er veldig sterk, må også være veldig snill». Mange tar på seg dette ansvaret. Jeg vil nevne to eksempler:

Etter terrorhandlingene mot jødene i Paris og København i begynnelsen av året, tok en gruppe unge, norske muslimer initiativet til å skape en ring rundt synagogen i Oslo. Det var en enkel og svært

effektfull handling som viste mot og engasjement gjennom å bry seg om andre.

Høstens store flyktningestrøm har kommet oss tett innpå livet. Hele vår verdensdel opplever en stor utfordring i å ta dem i mot på en god måte.

Mange mennesker over hele landet har samlet inn og delt ut klær og mat, undervist i norsk og åpnet sine hjem for dem som trenger det. Spontane tiltak – og et uttrykk for medmenneskelighet. Slik har mennesker blitt sett og viktige fellesskap bygget.

Jeg vil i kveld rette en spesiell takk til nordmenn som er i andre land for å hjelpe mennesker i nød, og som bidrar i arbeidet for fred og stabilitet. Kvinner og menn i forsvaret, politiet, diplomatiet og humanitære operasjoner og organisasjoner gjør en viktig innsats vi alle kan være stolte av.

Mine tanker i kveld går også til de pårørende og dem som ble berørt av skredulykken på Svalbard rett før jul. Frivillige og nødhjelpsetater gjorde også her en stor innsats for å hjelpe dem som ble rammet.

Når vi i Kongefamilien er på besøk rundt om i landet, blir vi slått av folks pågangsmot og engasjement. Fellesskap bygges i et land befolket av mennesker med visjoner og tanker om at Norge en dag skal overlates til våre barnebarn. Jeg er derfor optimist. Dersom vi fortsatt kan være tro mot, og fortsatt kan utvikle våre verdier – som tillit, fellesskap og raushet – kan vi fremdeles skape et godt samfunn for de mange.

Vi har i høst kunnet følge med på en tv-serie som heter Datoen. Den viser livshistoriene til kjente og ikke fullt så kjente mennesker. Der heter det: «Alt starter et sted. En dato. Og så kommer alt dette andre.»

Ofte er det jo slik – vi vet slett ikke alltid hvordan det går. Snart skriver vi inn et nytt tall i kalenderen.

Sammen kommer vi til å oppleve medgang og motbør, sorger og gleder. Hver enkelt vil oppleve nye merkestener i livet sitt; datoer vi tar med oss resten av livet. Noen valgte vi selv, andre valgte oss. Jeg håper likevel at vi sammen, om ett år, kan se oss tilbake og tenke at året var godt.

Vi står alle i en linje. Noen gikk foran. Andre kommer etter. La oss ta vare på hverandre og sammen gjøre det beste ut av hvert øyeblikk.

Vi finner nok frem.

Jeg ønsker hver og en av dere et riktig godt nytt år!

Når vi tar med H. M. Kongens nyttårstale, er det definitivt ikke på grunn av at han er Norges konge. Grunnen er at Kongens tale har utviklet seg til å bli en av årets viktigste etiske budskap som oppfattes av hele befolkningen.

UTEN KOMMUNIKASJON MISTER VI FOTFESTET

Odd Fellow Ordenen er et kommunikasjonsnettverk. I dette nettverket er det en del formelle linjer, og mange svært uformelle. Noe informasjon er det bare visse grupper som trenger, mens annen informasjon skal alle ha. Storlogen har en Informasjonsnevnd som arbeider i dette feltet. Det er den eldste av de tre nevndene som vi skal presentere i dette nummer av De Tre Kjeleledd. Nevnden ledes av en utnevnt Storembedsmann som bærer embedstittelen Stor Herold. Det er Morten Søraa som innehar embedet. Vi har snakket med ham om hva denne nevnden arbeider med og prioriterer.

– Du er leder for Informasjonsnevnden Morten Søraa. Hva er grunnen til at det ble opprettet en slik nevnd?

– Nevnden har sin opprinnelse fra før min tid, og også før vår nåværende Stor Sires embedstid. Nevndens mandat beskrives i Storlogelovens §11-4 med tilhørende «Forskrift Internett og hjemmesider».

Slik jeg ser det er vi et rådgivende organ for Stor Sire og hans embedsmenn når det gjelder struktur på intern og eksternt kommunikasjon, og om hvor vi skal være til stede, innhold og hvordan vår informasjon skal fremstå. Ikke minst er endringer i tiden, kommunikasjonsformer og hvem vi henvender oss til og hvem vi ønsker å virke tiltrekkende på, avgjørende for hvordan vi jobber.

Nye informasjons- og kommunikasjonsmedier dukker jo opp som paddehattar. Det er nok å nevne Facebook og Twitter. Dette gjør at vi alltid må se hvilke kanaler som åpnes og hvilke som lukkes.

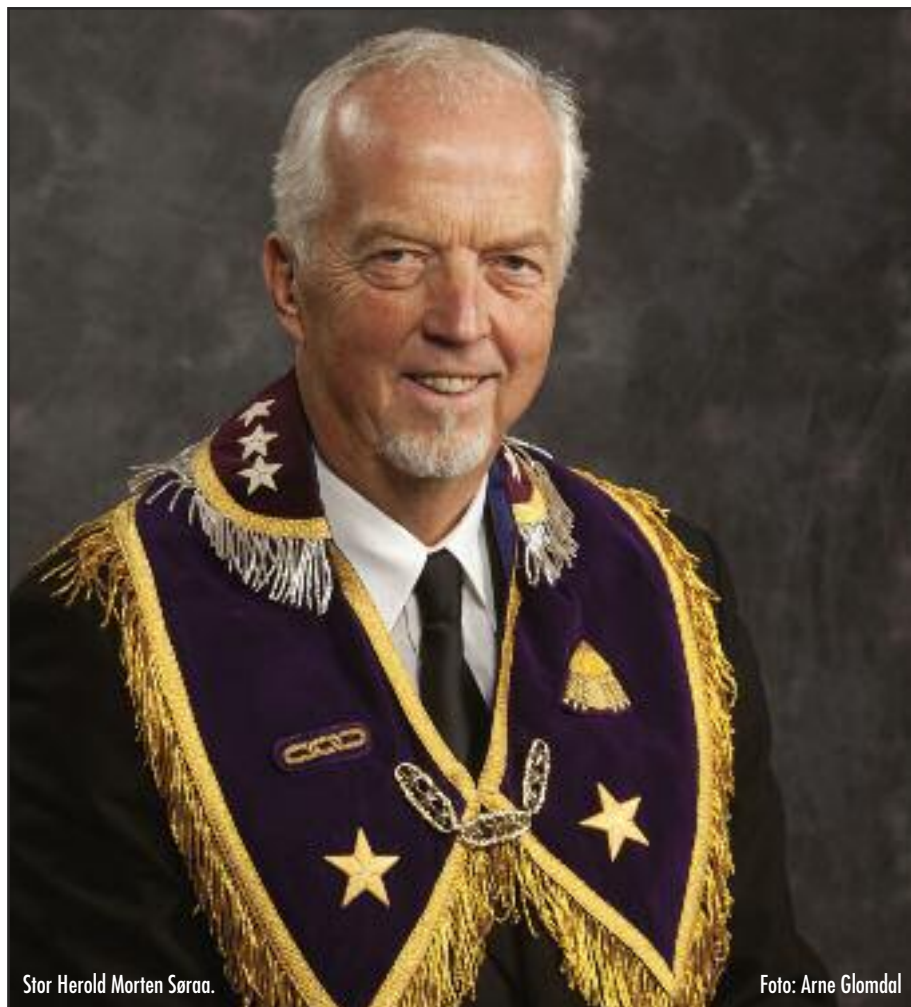
– Hvilke områder er det dere legger vekt på i dette feltet da?

– Ekspansjon er et uttalt satsningsområde for vår Orden. Og da må vi finne kommunikasjonskanaler slik at vi blant annet kan nå yngre mennesker på en troverdig og effektiv måte. Vi ser jo helt klart at gjennomsnittsalderen for våre medlemmer er faretruende høy. Vi må derfor være

til stede i de media hvor våre medlemmer også er og vi må fremstille oss på en måte som først gjør de søkende nysgjerrige og dernest finner vår måte å kommunisere på og vårt tilbud attraktivt. Vi har et verdimelessig solid grunnlag som de fleste etisk reflekterte mennesker lett kan assosiere seg med. Men måten og metodene vi bruker oppfattes kanskje som gammeldags. Ordenens verdier er tidløse og har vært aktuelle i tusenvis av år. Men det betyr ikke at vi skal bruke gammeldagse kommunikasjonsformer og formuleringer. Nettopp fordi vårt budskap er slitesterkt og tidløst, må vi velge moderne og effektive kommunikasjonsformer. Odd Fellow Ordenen har alltid drevet med informasjon.

– Er det noe nye utfordringer som ligger i tiden?

– Ja, det ligger store utfordringer i å være til stede i de rette media og fremstå på den måte våre potensielle nye medlemmer finner attraktivt. I dag har vi fått signaler om at vårt budskap presenteres av gamle mennesker for gamle mennesker og ikke på en fresh nok måte til at den yngre generasjon finner dette attraktivt. Mange blar for fort forbi vår hjemmeside, Facebook og andre plattformer. Grunnen er ofte at yngre mennesker ikke finner vår informasjon interessant nok. Den vekker ikke den nysgjerrighet som må til for at det skal søkes videre for å finne ut om Odd Fellow Ordenen er den aktivitet de ønsker å bli en del av og identifisere seg med.

Stor Herold Morten Søraa.

Foto: Arne Glomdal

ASJON

INTERVJU:
KJELL-
HENRIK
HENDRICH

– Gir Storlogens langtidsplan noen føringer for dette arbeidet?

– Denne planen gir oss føringer for hvilke områder vi skal legge vekt på. Men hvordan vi skal forme arbeidet, hvor vi skal være til stede og hvordan vi skal fremstå er opp til nevnden å foreslå. Det endelige resultatet er det opp til Stor Sire og hans embedsmenn å beslutte.

Ut over det som er sagt foran har nevnden selvfølgelig også et ansvar for utforming av all intern informasjon samt hjelpemidler i form av brosjyrer og informasjonsmaterieil til bruk i og for logene. Å utrede bruk av Åpent Hus og Informasjonsstand er et kjernepunkt. Likeså utredelsen av embedet som logens Herold. Her er vi godt i gang og regner med å få en god og endelig diskusjon rundt dette på det neste Storembetsmannsmøtet i oktober i år.

Jeg vil også nevne at Stor Herold er medlem i Kommunikasjonsgruppen i organisasjonen «Rehabilitering Stortingsgata 28». Her legges det ned et betydelig arbeid og spinoff-effekten av dette arbeidet er nye måter å se den generelle informasjonsstrukturen for Odd Fellow på og få idéer utenfra hvordan vi bør fremstå. Et interessant arbeid med flere perspektiver som jeg finner meget spennende.

– Hvordan opplever du personlig den moderne mediesituasjonen?

– Min generasjon vokste opp med de gode, gammeldagse måtene å kommunisere på. Aviser, radio og etter hvert også TV var hverdagen. Nå har vi, over flere år, erfart en utvikling her som er enorm, både når det gjelder plattform og hurtighet. Nyheter og informasjon slår inn via mobil, nettbrett og andre typer hjelpemidler, raskere enn vi trodde var mulig og når oss over alt umiddelbart. Her må Ordenen være til stede og ta i bruk det moderne kommunikasjonsverktøyet som finnes. Det vi bare må være klar over er hvilken kraft de sosiale mediene har og hvilken rekkevidde de har og hvor fort det går. Uheldige meldinger kan skape ubotelig skade som vanskelig lar seg reparere. Vi må derfor ha et klart regime og tydelig mandat for hvordan vi skal gå

frem. Utfordringen her er stor og krevende.

– Hva slags kompetanse har du med deg i nevnden da?

Nevnden er bredt sammensatt. Den beste medieerfaring og kunnskap om kommunikasjon har vi gjennom Storredaktør Kjell-Henrik Hendrichs og redaktør for Nettavisen Erling Nordsjø. Det er mennesker med mange års fartstid innen disse områder. Stor Sekretær Svanhild Sandem har først og fremst stor kunnskap om de interne Ordensdokumenter og rutiner vi skal bearbeide. WEB-ansvarlig i Storlogen, Kjell Bakken, besitter stor kompetanse innen alt som har med nettbasert kommunikasjon å gjøre. Og sist, men ikke minst, har vi Arne Glomdal som besitter stor kunnskap både om Ordenen og det sivile samfunn gjennom sin profesjon og sitt engasjement innen media og kommunikasjon innen skoleverket.

Stor Sire tiltrer i nevnden de gangene han blir bedt om det og har anledning. Likeså har vi benyttet oss av kompetansen til Facebook-ansvarlig i Storlogen, Jan Arne Flattum og Heraldiker Tom Strandberg. Min oppgave er å samordne arbeidet, delegere oppgaver og sørge for at det

hele sys sammen og presenteres på en god måte for vår oppdragsgiver.

Det vi nok mangler i nevnden er ungdomsalibiet. Vi som sitter i nevnden i dag er betydelig eldre enn de grupper vi ønsker å henvende oss til og knytte til oss. Her må vi kanskje tenke oss om og revurdere hvordan nevnden er satt sammen. Vi vurderer også å søke råd hos eksterne kommunikasjonsrådgivere, da vi sikkert kan bli for navlebeskuende og misse på hvorledes, når og gjennom hvilke medier vi skal spre det gode budskap og fange de kommende Odd Fellow søskens oppmerksomhet og interesse.

ORDENSMUSÉET BLIR STADIG MER **AKTUELT**

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann.

Foto:

Muséer får lett noe uaktuelt, fortidig og støvete over seg. Slik var det vel også en gang. Muséer ble gjerne et oppbevaringssted og en opphopning av gamle gjenstander. Det var der

fortiden skulle regjere. Slik er det virkelig ikke lenger. Det ene muséet etter det andre fremstår som pedagogiske verksteder for å forstå fortidens liv og levemåter. Det gjør

museumsbesøk til et spennende møte mellom det som var og det som er. De fleste Odd Fellow jurisdiksjoner har en form for museum. Vi har bedt Stor Arkivar, Knut Aslak Wickmann, om å gi noen informasjonen om opprinnelsen og dagens aktiviteter.

– Kan du ganske kort gi oss noen fakta om opprettelsen av det museet som vi ser i dag?

– Drivkraften bak Odd Fellow Ordenens Museum må i store trekk tilskrives min forgjenger, Eks Stor Arkivar Sverre Hjetland. Han er det vi i sportens verden kan kalle en virkelig ildsjel, og uten hans entusiasme og pågangsmot er det vanskelig å se hva dette museet hadde vært uten han. Museet ble høytidelig åpnet den 6. desember 2002 av Eks Stor Sire Harald Thoen. Og under dagens Stor Sire, Morten Buan, har Ordenens Museum vokst seg stor og sterk, og rommer i dag – 13 år etter starten – et areal på 222 kvm fordelt på åtte faktarom med hvert sitt særpreg, samt et meget innholdsrikt Bibliotek.

– Brukes dette museet i noen særlig grad da?

– Museet har et jevnt stabilt besøkstall, og i snitt kan det vel sies at omlag 500 søstre og brødre er innom muséet i halvåret. Vi har besøk av Distriktsråd fra hele landet, samt logger og Embedskollegier som ønsker å øke sine kunnskaper om vår historie. I tillegg har vi også besøk fra andre jurisdiksjoner i Europa. Dette er noe vi i muséet er stolte og glade for.

– Og museet har fått sin Venneforening som nå har valgt en ny leder?

– Museets Venneforening er et godt tilskudd til muséet. Vennene er aktive på ebay og andre nettsteder der det handles inn artefakter til museet. Bare det siste året har foreningen tilført museet mange spesielle gjenstander som bare må oppleves. Så kjære søster og bror – bli kjent med Venneforeningen på Facebook, og bli medlem av VOFOM.

Jeg ønsker det nye Styret og den nye lederen Anne Brit Thoresen lykke til med arbeidet med å finne de unike artefaktene til museet, og ikke minst en mengde nye medlemmer til Venneforeningen Odd Fellow Ordenens Museum.

ODD FELLOW MUSÉETS VENNER HAR FÅTT NY LEDER

**De Tre Kjeleledd har intervjuet
venneforeningens nye leder, Anne Brit
Thoresen.**

– Gratulerer med vervet som leder av
Venneforeningen for Odd Fellow mu-
seet, Anne Brit Thoresen. Hva er egent-
lig tanken bak en slik forening?

– Venneforeningen ble stiftet høsten 2014
og har nå ca 35 medlemmer. Medlems-
kontingenten er et engangsbeløp. Hoved-
tanken er å samle de som er interessert i
Odd Fellow Ordenens historie, og som
gjerner kan tenke seg være med på å ut-
vikle våre samlinger og bidra til å gjøre
museet bedre kjent blant Ordensmedlem-
mer både innenlands og i utlandet. I til-
legg har Årsmøtet vedtatt at med-
lemskontingenten i sin helhet skal gå til
anskaffelse av gjenstander, artefakter og
bøker til museet. I dette arbeidet vil både
styremedlemmer og andre være engasjert
for å spore opp aktuelle objekter både på
internett og via andre kanaler. Storlogen
har også antydning at det er god mulighet for
finansiering av eventuelle mer kostbare
anskaffelser dersom det skulle dukke opp
en riktig «godbit».

Styremedlemmene ønsker også å være
kontaktpersoner ut mot loger og Ordens-
søsken som måtte ha ting i sine hjem og
arkiver, slik at ikke verdifullt historisk
materiale som kunne ha fortjent en plass i
museet går tapt når man eventuelt holder
opprydding. Det er ikke alle loger som har
mulighet til å katalogisere og oppbevare
alt som gjerne skulle være tilgjengelig for
ettertiden. Selv om museets tilgjengelighet i øye-
blikket er ganske begrenset håper vi på
bedre tider.

Vi lover å vurdere grundig det vi måtte
få tilbud om å overta, og vil sørge for at
alt blir tydelig merket med opprinnelse og
bidragsyter slik at også den delen av histo-
rikken er vel ivarettatt. Det er interessant
og viktig å vite hvor gjenstandene
kommer fra, og de kan ofte fortelle histo-
rie som kan være ukjent ut over det lokale
miljøet der de har vært benyttet.

Et annet ønske vi har er at de loger som
etterhvert får sin historie nedskrevet,
gjerner som et prosjekt i Odd Fellow Aka-
demiet, vil overlate et eksemplar av publi-
kasjonen til museet. Kanhende kunne vi
også stimulere flere til å gå i gang og
skrive.

Så ønsker vi oss selvsagt flere inter-
esserte medlemmer over hele landet, og vi
vil ved hjelp av vår Facebookside «Venne-
foreningen for Odd Fellow Ordenens
museum» løpende informere om innkjøp
og andre aktiviteter av interesse for venne-
foreningens medlemmer og følgere.

**– Hva skal et museum fortelle dagens
Odd Fellows?**

– Ved å ta vare på bøker og artefakter som
representerer fortiden vil den som er in-
teressert i å studere dette kunne se linjene
i Ordenens utvikling fra den spede be-
gynnelse og til det den er i dag, og se ver-
dien av at samtidig som ytre forhold
endres er det fortsatt de samme grunn-
tankene som preger oss. Vi ønsker å bidra
til at de som besøker museet får en spenn-
ende og interessant reise tilbake i tid. Et
museum skal ikke være et støvete lager,
men et høyst levende sted hvor vi kan
oppleve det våre forgjengere mente var
viktig å formidle. I nåværende lokaler er
museet som nevnt ikke så stort, slik at
samlingen nødvendigvis må bli noe be-
grenset. Vi har selvsagt forhåpninger om
at det med tiden vil få både større plass,
enkler tilgjengelighet og dermed økende
besøk av interesserte gjester.

**– Hvor viktig er det å få innsikt i og ta
vare på historien?**

– Vi som er medlemmer av en Orden som
snart runder 200 år i Norge må vokte oss
vel for å bli historieløse. Museumsven-
nene ser viktigheten av å ivareta historien
på en slik måte at museet kan være både
inspirerende og gi stoff til ettertanke for
dem som besøker det. Den skrevne histo-
rie bidrar selvfølgelig i stor grad, men det
er også viktig å kunne se de forskjellige
gjenstandene og få et innblikk i deres be-
tydning i Ordensmessig sammenheng.
Det er så enkelt å tro at dersom man skal
få dagens generasjoner til å bli interessert
så gjelder det å være i tiden og forenk-
le og modernisere slik at man ikke skal bli
oppfattet som gammeldags og akterutseilt.
Jeg mener tvert imot at de fleste av våre
yngre medlemmer er opptatt av å bevare
Ordenens egenart og særpreg ganske ube-
rørt av skiftende tider og moter. Det er
derfor viktig at vi oppfatter disse signa-
lene, og ikke i iver etter å kanskje tekkes
det store publikum glemmer at det nettopp
er vår form og vår forhistorie som gjør det
meningsfylt og interessant å være en Odd
Fellow.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrich

HERALDIKK ER ET VIKTIG FO

18
48

Heraldikk er en urgammel måte å uttrykke identitet og tilhørighet på. De fleste forbinder nok begrepet med fransk middelalder og riddernes adelskap. Men dette er en alt for snever og uheldig avgrensning. Å forme identitet er noe som har skjedd over hele verden til alle tider. Odd Fellow Ordenen må også holde orden på sine identitetsmerker, sine insignier og symboler. Dette er en oppgave for Storlogens Heraldiker.

– Hva er det du driver med som Storlogens Heraldiker, Tom Strandberg?

– Det er flere oppgaver og ligger under mitt virkeområde. En av de viktigste er å bevisstgjøre, fremskaffe kunnskaper og

påvirke vår holdning til Odd Fellow Ordenens formgivning når det gjelder symboler, insignier og andre grafiske uttrykk. De fleste virksomheter i dag vet hvor viktig det er med et enhetlig uttrykk i måten og budskapene man presenterer seg med. Store konsern bruker millioner av kroner på det som ofte kalles grafisk design. Grafisk design er et moderne ord på det som i tidligere tider ofte ble kalt for heraldikk. Og da snakker vi om å skaffe seg en gjennomgående profil når det gjelder logo, farger og typografi. Tidligere var selve våpenskjoldet den sentrale delen når det gjaldt heraldikk. Våpenskjoldet skulle sammen med andre symboler fortelle omgivelsene om rang, tilhørighet, slekt og adelskap.

Vi har satt opp retningslinjer for hvordan alle nye segl og emblem for loger

og leire skal se ut. Retningslinjene er utformet for at alle segl og emblemer skal få et enhetlig uttrykk. Vårt mest kjente symbol er «De Tre Kjedeled». Dette kan utformes på en rekke måter. Det vil vi ikke ha noe av. Et virvar av former svekker betydningen. Derfor har vi regler for form, farge og hvor det skal plasseres. På denne måten får Odd Fellow Ordenen en gjenkjennelig profil. De som ser det vet at dette er merket til Odd Fellow Ordenen i Norge.

– Nå er vi vel inne i en digitaliseringsreform?

– Stor Sire har bestemt at alle Ordenens segl skal digitaliseres. Det gjør det enda viktigere at vi følger et fastsatt regelverk. Dette gjør også arbeidet enklere for meg. Reglene er nettopp kommet og skal

RMSPRÅK

brukes i tiden fremover. Men vi forandrer ikke segl som allerede er i bruk. Der dette lar seg gjøre, kan jeg komme med forslag på forandringer på eldre segl. Det hender jo at slike forandringer også kan være forbedringer. Men det vil hele tiden være den enkelte loge og leir som til syvende og sist godkjenner forandringene.

Nå skal alle nye loge- og leirsegl digitaliseres. I den forbindelse tror jeg det oppstår en del uklarheter.

Jeg har fått flere fine tegninger med forslag til segl. Men tegningene er alt for omfattende til at emblemet lar seg digitalisere på en god måte. Jeg mottar for eksempel en utrolig fin tegning, som et medlem har tegnet og plassert i en sirkel, med tekst, Ordenssymboler og en rekke fine detaljer er laget med en rekke tegneverktøy. Men et segl som er produsert i Adobe Photoshop blir ikke godkjent som digitalisert.

Når et segl skal digitaliseres, kreves det at seglet kan produseres i alle forskjellige størrelser uten at «skarpheten» blir borte. Til det kreves det spesielt digitaliseringsverktøy. Leire og loger skal lage mange forskjellige uttrykk fra «roll ups» til trykksaker. Ut fra den digitaliserte filen som leveres til et trykkeri, må trykkeriet få frem alle former og fargekoder.

Derfor må vi bruke digitale verktøy som makter å gjengi emblemet eller seglet både på et lite merke og på en stor plakat.

– Hva er det du bruker mest av din tid til?

– I de siste fire årene har jeg hatt for mye å gjøre i kanskje for mange sammenhenger. Jeg har måttet stanse og ta et par runder med meg selv for å komme meg litt mere til ro. I tillegg til full jobb har jeg jobbet med oppstart av et nytt selskap. Nybrottsarbeid tar mye tid og krefter. I tillegg har jeg engasjert meg i kommune-

styret og vært aktivt med i en Odd Fellow loge. Og så tar det faktisk tid å digitalisere segl. Noen segl tar to-tre dager å få fasong på, mens andre krever flere ukers innsats. I tillegg til familie så har jeg mange ganger en utrolig dårlig samvittighet for alt jeg egentlig burde å gjort.

Dette går ikke i lengden. Fremover blir mine prioriteringer blir familien først, deretter jobb og så logen. Jeg stiller ikke til gjenvælg i kommunestyret, og jeg har «lagt på is» jobb nr. 2. Jeg ser nå frem til en bedre hverdag.

– Har Odd Fellow Ordenen noen heraldiske særtrekk?

– Ja, vi har satt opp en del særtrekk for profilering, og ikke minst med hvordan våre segl skal utformes. Hovedregelen må være at seglets motiv bør henspille på logens navn.

Logens navn og stedet hvor den holder til skal ha uthevet tekst og de tre kjedeled skal plasseres nederst i motivfeltet.

De særtrekk som jeg mener er viktig, er at vi kan profilere Odd Fellow Ordenen på en gjennomgående stilfull og enkel måte. Enkelt i denne sammenheng betyr at det ikke blir for komplisert når det gjelder fargebruk, skrifttyper og ikke minst at vi klarer å få enkle stilfulle motiv

i de respektive logeseglene.

– Er det noen fornyelser i det heraldiske språket?

– Når det gjelder fornyelser i det heraldiske språket, så vil vi hele tiden ha fokus på renhet, stilfullhet, riktig bruk av farger og gode og rene skrifttyper. Ser vi på det som vi opprinnelig betegnet som heraldikk, nemlig våpenskjoldet, vil vi raskt se at heraldikken er aktuell som aldri før. Men den går under andre navn og betegnelser enn tidligere. Formgivning, profilering og design er noe som skjer over stadig flere områder. I det vi kaller merkevarer er den særegne form et svært viktig budskap. Et vellykket profilering er av stor verdi. Derfor er det heraldiske arbeid i Odd Fellow Ordenen med på å fortelle både oss selv og andre hvem vi er.

Heraldikken er gammel, men den fornyes stadig. Det er som med hus og bygninger. Vi finner hus som er mange tusen år gamle. Vi kaller dem for hus, selv om vi kanskje ikke vil bo i dem. Moderne hus ser annerledes ut og krever mye byggematerialer og ny teknologi. Men den grunnleggende hensikten er den samme.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Dronning Sophie

ER PÅ Plass på KONGSVINGER

Lørdag 21. november ble loge nr. 132 Dronning Sophie i Kongsvinger instituert. Kongsvinger har fra før en Rebekkaloge og to Odd Fellow loger. Områdene nord øst for Oslo har jo en rask befolkningsøkning, faktisk den raskeste i landet. Kongsvingerlogene holder til i et gammelt, fredet hus med sjel. Der holdes det også leirslagninger. Og dette Ordenshuset er den nye loges hjem.

HVORFOR NY LOGE?

Rebekkaloge nr. 49 Ad Astra er en meget veldrevet loge med et medlemstall som i 2013 oversteg 100 medlemmer.

Logen satte i sin handlingsplan, 2011-2013, knoppskyting som et mål. Dette med henvisning til Storlogens handlingsplan 2010-2014 pkt.1.3 under Ekspansjon: «Gjennom knoppskyting skal det etableres nye loger der det er naturlig. Hvert distrikt skal ha en egen plan for mulig etablering av nye loger. Når logene har nådd en størrelse på ca 90 medlemmer, bør knoppskyting være et konkret tema.»

Både i januar 2011 og august 2012 tok daværende Storrepresentant Hanne Marie Bukaasen opp spørsmålet om en eventuell knoppskyting på logemøter under «Til beste for logen eller Ordenen».

Alle søstrene ble invitert til informasjonsmøte i november 2012 og en påfølgende informasjon februar 2013. Interesserte søstre møtte til informasjonsmøte 28. februar 2013 og der ble det enighet om å sende søknad til Storlogen om dannelse av en Rebekkaforening. Men først den 8. april 2013 ble søknaden signert og i mai kom tilbakemeldingen som var positiv og vi kunne starte arbeidet.

KONGSVINGER OG OMEGN REBEKKAFORENING

15. oktober 2013 ble Kongsvinger og Omegn Rebekkaforening stiftet. Det var da 16 søstre som hadde vist sin interesse for å arbeide med og å danne en ny loge i Kongsvinger.

Et styre ble valgt med søster Sissel

Holst Garmark som formann. Vi satte oss som mål å etablere loge i løpet av to år.

Det var en engasjert gruppe søstre som tok fatt på arbeidet i et noe ulendt terreng, men vi hadde hele veien god dialog med vår moderloge som var til god hjelp og støtte i mange spørsmål.

Ved dannelse av ny loge er god økonomi og et akseptabelt antall søstre av stor betydning. Fundamentet god økonomi skaffet vi ved utlodning på alle våre møter, vi hadde auksjon på sommermøtet, utlodning på maleri, malt og gitt av en søster. Vi fikk også økonomisk støtte fra vår moderloge.

Det var mange arbeidsoppgaver å ta fatt på, blant annet ønsket vi oss en logesang. Her ble det diktet av foreningens søstre, forslagene ble presentert og sunget og til slutt hadde vi avstemning for å få den sangen som flertallet ønsket.

I løpet av denne toårsperioden var det ni søstre som ble innviet i moderlogen med den hensikt å bli medlemmer av loge nr. 132 Dronning Sophie. Det var også noen søstre fra moderlogen som valgte å søke overgang til foreningen og siden den nye logen.

Ved valg av navn var det viktig å få så bredt engasjement som mulig, og det ble derfor sendt ut oppfordring om å komme med navneforslag både til foreningsmedlemmer og søstre i vår moderloge. Det kom inn flere forslag og da vi ved avstemning skulle få en avgjørelse var det fem muligheter.

DRONNING SOPHIE FIKK TIL SLUTT FLEST STEMME

Dronning Sophie, en kvinne med stort engasjement for sine medmennesker, sitt utadvendte arbeid og med tilknytning til Kongsvinger som feriested.

Sophie betyr visdom, erfaring og kunnskap. Dette må til for å kunne utføre riktige handlinger i gitte situasjoner. Vi ser i dette Vår Ordens kjerneverdi: Evne til å vise medmenneskelighet.

LOGENS EMBLEM

Etter at navnet Dronning Sophie ble valgt og godkjent av Storlogen startet arbeidet med utforming av vårt emblem. Flere

søstre i foreningen kom med forslag som det ble stemt over.

Styret i Kongsvinger og Omegn Rebekkaforening:

Formann	Sissel Holst Garmark
Viseformann	Gunvor Tjugum Sørlien
Sekretær	Tone Seterseier Borge
Kasserer	Anne Øiseth
Arkivar	Randi Boyle

VI HAR NÅ FÅTT REBEKKALOG NR. 132 DRONNING SOPHIE

21. november ble Logen instituert og logens første embedsmenn ble innsatt i sine embeder. Vi hadde 32 medlemmer. En høytidelig seremoni ledet av Stor Sire Morten Buan og hans Storembedsmenn.

Da logen var lukket ble emblemet til moderlogen ved en høytidelig og følelsesladet seremoni levert tilbake til loge nr. 49 Ad Astra, ved OM Karene Oustad.

OM Gunvor Sørlien kunne så overrekke vårt emblem til stolte søstre av Den Høye Sannhets grad.

VEIEN VIDERE

Vi avholder våre møter 1. og 3. tirsdag i månedene fra september til mai.

Vi har startet arbeidet med å forme en loge der det skal bli godt å være, et sted der fokus alltid må være det Ordenen står for: *VENNSKAP, KJÆRLIGHET OG SANNHET.*

Vi står foran mange oppgaver og utfordringer og prøver innenfor gitte rammer å skape vårt eget særpreg.

Der alle er med og alle blir sett og hørt, et sted der vi finner glede ved å være, der vi er trygge og føler oss fri, får og tar ansvar, finner mulighet til utvikling og skape et fellesskap.

Et fellesskap som gjør oss godt og som vi ønsker å invitere andre inn til.

*Dronning Sophie er vår loge.
Et vakkert smykke har vi fått.
Et lite frø ble sådd av søstre.
Det ønsker at det går oss godt.
Sophies kall, det var å hjelpe.
I Norge var hun «fredens mor».
La hennes arbeid her oss lede,
det blir vår loges rettesnor.*

Sophie KONGSVINGER

LOGENS CHARTERMEMLEMMER

Hanne Marie Bukaasen
Sissel Holst Garmark
Venke Gjørven
Tone Seterseter Borge
Gunvor Tjugum Sørlien

REBEKKALOGENS VALGTE EMBEDSMENN

Storrepresentant	Venke Gjørven
Eks OM	Randi Boyle
OM	Gunvor Tjugum Sørlien
UM	Tone Seterseter Borge
Sekretær	Britt Beldo Belbo
Skattmester	Elisabeth Håvarsthun
CM	Anne Øiseth

REBEKKALOGENS UTNEVNT EMBEDSMENN

Inspektør	Gro Kari Marthinsen
Kapellan	Sidsel Holst Garmark
Indre Vakt	Anne Marie Moss
Ytre Vakt	Ingrid Rustad
Musikkansvarlig	Solveig Lise Høvik
Arkivar	Anne Høstad With
OM h. ass.	Marit Judin
OM v. ass.	Inge Marie Andreassen
UM h. ass.	Laila Wang Bjerke
UM v. ass.	Bente Høgåsen
CM h. ass.	Hanne Thorud Gjelsnes
CM v. ass.	Hanne Marit Holth
Inspektør assistent	Inger Lise Rundgren

Tekst: Gunvor Tjugum Sørlien

Tore Besse Lund Andersen.

HISTORISK V BRITISKE OD BEVEG

– Denne boken er et «must» for dem som vil lære mer om Ordenen enn det vi får høre fra talerstolen. Det sier Tore Besse Lund Andersen som har skrevet boken «Den britiske Odd Fellowbevegelse sett i et historisk perspektiv», og med undertittelen «et Ordenssystem med det himmelske håp som bakteppe».

Av Ivar Eidsaa

Boken er det femte prosjektet i regi av Norsk Odd Fellow Akademi. Der andre har skrevet en beretning om egen loge, har Lund Andersen skrevet et historisk verk om Ordenens tilblivelse, og med en rekke oppsiktsvekkende opplysninger.

– Tore Besse Lund Andersen har gjennom sitt prosjekt gitt oss en unik innsikt og forståelse av utviklingen og bakgrunnen for Odd Fellow Ordenens suksess i Storbritannia, sier Stor Sire og Preses i Norsk Odd Fellow Akademi, Morten Buan.

– EN STOR TAKK

– I Norsk Odd Fellow Akademi fant vi dette prosjektet så interessant at vi ønsker å gjøre det tilgjengelig for alle som har interesse for Odd Fellow Ordenes historie og bakgrunn, sier Buan.

– På vegne av Ordenen og Norsk Odd Fellow Akademi retter jeg en stor takk til

Tore Besse Lund Andersen for hans utrettelige innsats for vår Orden og som på tross av sin funksjonshemming beriker oss alle med sin formidling av Ordenens historie og bakgrunn, legger Buan til.

– Hvorfor valgte du å skrive en bok om den britiske Odd Fellow-bevegelsen?

– Det er fordi det er denne som er roten til hele vår Orden. Det hele startet i Storbritannia, ikke i USA, om noen skulle tro det.

– LANGE HISTORISKE ANER

Lund Andersen forteller at Ordenens historie er kjent så langt tilbake som i 1745.

– I kildene fremkommer det at det da fantes en loge som het Aristatus nr. 9. Det betyr at det må ha vært minst en loge forut for denne. Men disse kjenner vi ikke til. Den første kjente var Aristatus nr. 9. Den eksisterte i 1745, sier Lund Andersen.

Boken tar også for seg legendene som har versert i århundrer om Ordenens tilblivelse og opprinnelse. Disse tar til orde for at Ordenen har sine aner så langt tilbake som 600 år før Kristus, under jødernes fangenskap i Babylon.

Da Nebukadnesar bortførte befolkningen i Galilea og Judea, samlet folket seg rundt det jødiske presteskapet.

– TIL ROMA OG LONDON

– For noen år siden var «The Rivers of Babylon» en meget populær slager. Den omtalte en av salmene fra David hvor folket sitter ved Babylons elver og gråter over Jerusalem. Folket samlet seg i sorg om presteskapet. Presteskapet hadde en

ordensmessig oppbygging, helt tilbake fra Aarons dager. Det blir etablert en hemmelig orden, skjult for babylonerne, om gjensidig hjelp, støtte og forsvar. Etter 70 års fangenskap kommer folket hjem til Israel. Ordenen fortsetter sitt virke som Eseeordenen, og etablerer seg i nærheten av Dødehavet. Den er aktiv på Jesu tid, og aktiv når Titus ødelegger Jerusalem i år 70, og er også med til Roma når Titus bortfører jødene, når de igjen skal i landflyktighet, forteller Lund Andersen.

Ettersom noen av disse reddet livet til Titus, tilbyr Titus dem et charter. Dette ble hengt på tempelet Filistatis i Roma, broderskapets tempel. Det er bare dem som meldte seg inn i den romerske legionen som ble medlem i Ordenen, som også hadde mange jøder som medlemmer.

VERK OM DEN ODDFELLOW- BEVEGELSE

LEGENDER

– Den tiden kommer at Agrikola innleder et korstog mot det vi i dag kjenner som Storbritannia. Med seg har han en rekke jødiske legionærer som har en Ordensmessig sammensetning. I år 450 blir romerne fjernet fra engelsk jord. De kommer til Iberia (Spania og Portugal), senere til Frankrike, kommer senere tilbake til England sammen med franske riddere Jean de Ville, og etablerer en æresorden i London. Etter det begynner Ordenen virkelig å utvikle seg, sier Lund Andersen.

– Dette er legender. Vi vet ikke sikkert. Så kommer tiden rundt 1809, da Ordenen blir reorganisert og gjenoppstår i en helt ny form i Manchester. Før dette hadde

Ordenen spredd seg til Sheffield. Det var i Sheffield James Montgomery var Stormester, det vi i dag kjenner som Overmester. Det er om ham det er blitt skrevet en sang som Kjell-Henrik Hendrichs har oversatt. Sangen «De tre skåler» er ment som en skål og en hyllest til den største mesteren, nemlig Gud selv, smiler Lund Andersen.

EN GOD DOKUMENTASJON

– Vi lærer også at Ordenen kom til Amerika, men ingenting om at Ordenen etablerte seg i New York i 1806, noen år før den offisielle datoen da Thomas Wildey etablerte og stiftet Ordenen.

– Det blir av og til fremholdt at Thomas Wildey ble tatt opp i en loge i London, men ifølge ham selv, ble han tatt opp i en loge i Bath. Så her spriker opplysningene, fremholder Lund Andersen.

Boken dokumenterer Ordenens tilbliv-

else, dens utvikling og ikke minst dens solide vekst og oppslutning, og er en god kilde til forståelse og kunnskap om historien bak Oddfellowships utvikling.

Tore Besse Lund Andersen presenterte høsten 2013 ideen om å skrive boken. Redaksjonen ble avsluttet 11. mars 2015.

Boken er ikke det første verket som Tore Besse Lund Andersen har forfattet. Han har tidligere skrevet et omfattende verk om Odd Fellow-logene i Kristiansand.

– Akkurat nå har jeg gått i gang med en nytt prosjekt; å skrive Odd Fellow Ordenens historie i Vest Agder, sier Tore Besse Lund Andersen.

DEN BRITISKE ODDFELLOWBEVEGELSE SETT I ETT HISTORISK PERSPEKTIV

Et Ordenssystem med
det himmelske håp som
bakteppe.

En kilde til forståelse og
kunnskap om historien bak.

Tore Besse Lund Andersen

DISTRIKT NR. 20: HELGELAND

INTERVJU MED: DSS HELGA VARGDAL

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Frem til 1998 var logene på Helgeland underlagt distrikt nr. 13 Polarsirkelen med sete i Bodø. I 1998 ble distrikt nr. 20 Helgeland opprettet. Første Distrikts Deputert Råds President var Anny Larsen fra Rebekkaloge nr. 43 Kilden i Mosjøen.

Rebakkaleir nr. 20 Trollfjell ble opprettet i 1997. Navnet Trollfjell er knyttet til legenden om Trollfjellene på Helgeland. Rebekkaleirens første HM var Turid Mellingen fra Mo i Rana.

Leiren er en vandreleir. Embedskollegiet har representanter fra alle logene. Leirslagningene med arbeidsmøter og gradtildelinger ambulerer rundt om i distriktet.

Selv har jeg vært DSS siden september 2010.

Vi avholder Distriktsrådsmøtene i forbindelse med leirslagning som alltid holdes en helg. Flere av Storrepresentantene har også embeder i leiren, så det er et godt samarbeid.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distrikt nr. 20 Helgeland er det fem loger:

Loge nr. 43 Kilden, Mosjøen, ble instituert i 1970 med moderloge nr. 20 Märtha fra Trondheim, hvor Petra Nygaard, Inger Clausen og Olaug Baatstrand ble tatt opp i 1963.

Loge nr. 52 Grotten, Mo i Rana, ble instituert i 1976, med moderloge nr. 43 Kilden.

Loge nr. 89 Ternen, Brønnøysund, ble instituert i 1990, med moderloge nr. 43 Kilden.

Loge nr. 105 De Syv Søstre, Sandnessjøen, ble instituert i 1997 med moderloge nr. 43 Kilden.

DSS Helga Vargdal

Foto: Arne Glomdal

Intervju med Distrikts Stor Sire Helga Vargdal

Loge nr. 121 Rose Mo i Rana, ble instituert i 2005 med moderloge nr. 52 Grotten

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

– Vi ønsker flere Rebekkasøstre til alle logene. Tilveksten har variert noe. Noen loger har hatt jevn tilvekst, mens andre har mer variert tilvekst. Det de fleste opplever er at det er vanskelig å rekruttere yngre kvinner. Andelen av søstre som er pensjonister er økende. Pensjonistene ønsker frihet til å reise, og vegrer seg mot å binde seg til verv og oppgaver. Vi må derfor godta at de søstre som påtar seg embeder, har en del fravær. Samtidig tror jeg det er viktig at søstre holdes bedre orientert om loge-

arbeidet og at de blir engasjert, får små og store oppgaver fra starten av. Etter møtene i de fleste loger kan bli bedre planlagt. Jeg har store forhåpninger til det nye Venneaftenkonseptet og ser at det er blitt godt mottatt i logene.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Distriktet er stort med lite utbygget offentlig kommunikasjon. Konkret betyr dette at leirslagninger alltid må holdes i helgene. Dette kan begrense deltagelsen. Matriarkene får i tillegg til vanlige utgifter også en merbelastning med reise- og overnattingsutgifter. Vi prøver å dekke en del kostnader for den enkelte matriark ved å fylle opp «embedsbilene». Tid-

HM Mette-Marit Wright

ligere brukte vi Hurtigruten for å komme til Brønnøysund, men ankomst- og avgangstiden for Hurtigruten er etter hvert blitt ganske ugunstig.

Været kan sette store begrensninger på vinteren da fjellovergangen Tosenfjellet kan være utfordrende og ganske enkelt ufremkommelig.

Dette med avstander og værforhold er selvfølgelig en stor og begrensende utfordring for oss som bor i de delene av landet som ikke er like tett befolket og bebygd som tettstedene. Men den barske naturen og de utfordringene den gir, har jo også lært oss som folk å stå sammen og å løse utfordringene. Vi har jo levd med disse naturforholdene i noen tusen år.

– Er det noe nye Ordenhus som er planlagt?

– Rebekkaloge nr. 105 De Syv Søstre i Sandnessjøen leier lokaler hos Frimurerlogen. Det innebærer at logesalen må settes opp og tas ned for hvert møte. Likeledes må rekvisitter og drakter oppbevares hjemme hos søstre. Når vi ikke eier huset, betyr dette også at salen er ikke alltid tilgjengelig for øvelser. Men logen har lenge hatt tomt for nybygg, og det ser nå ut som dette kan bli en realitet. Samarbeidet mellom logene kan bli bedre. Det er alltid hyggelig å dra på besøk, men det blir med tanken, selv om lysten er der.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Jeg er DSS på andre perioden, og trives godt. Derfor sa jeg også ja til en ny periode. Vi har et distrikt som er stort i utstrekning – ca. 30 mil mellom Mo i Rana og Brønnøysund – med dårlig offentlig kommunikasjon. Besøk i logene innebærer derfor oftest overnatting, og som pensjonist har jeg tid og anledning og føler at jeg bruker muligheten og får godt kjennskap til søstre i distriktet.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å

Bakerst fra venstre; leirkollegiet i Rebekkadistrikt nr. 20: Skattm. Tove Sæterdal Jørgensen, loge nr. 121 Rose. Fører Haldis Zahl Kristiansen, loge nr. 89 Ternen. **Foran fra venstre:** Sekr. Vigdis Storheil, loge nr. 52 Grotten, HM Mette-Marit Wright, loge nr. 121 Rose. Eks. HM Karin Vikrem, loge nr. 89 Ternen.

Det er ikke enkelt å få fulltallig kollegie i et stort distrikt. **Ikke tilstede:** YP Gerd Grevi Sivertsen, loge nr. 43 Kilden. Dep. HM Ellinor Saue, loge nr. 43 Kilden. Storrepr. Eva Langfjord, loge nr. 43 Kilden.

Fotograf: Stefan Sjøberg

REBEKKALOGER OG -LEIR I DISTRIKT 20:

REBEKKALOG NR	43 KILDEN	MOSJØEN	1970
REBEKKALOG NR	52 GROTTEN	MO I RANA	1976
REBEKKALOG NR	89 TERNE	BRØNNØYSUND	1990
REBEKKALOG NR	105 DE SYV SØSTRE	SANDNESSJØEN	1997
REBEKKALOG NR	121 ROSE	MO I RANA	2005
REBEKKALEIR NR	20 TROLLFJELL	MO I RANA	1997

få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Den åpenhet som er kommet i den senere tid ser jeg som positiv. At vi åpner enkelte informasjonsmøter for venner viser hva vi står for. Det er våre ritualer og belæringen om våre verdier vi holder for oss selv. Alt annet ved Ordenen er det

ikke noen restriksjoner knyttet til. Det gjør det mye lettere i kommunisere med nye mennesker i et samfunn som har som en av sine kvaliteter at det skal være åpent.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

DISTRIKT NR. 20: HELGELAND

INTERVJU MED:
DSS JAN OLAV MELLINGEN

Av Kjell-Henrik Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet, og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Distrikt 20 Helgeland, ble skilt ut fra distrikt 13 Nordland og opprettet 1. september 1995 med Asbjørn Samuelsen som DDSS. Først fungerte han i embedet som DDSS og så som DSS helt frem til 2005. I 2005 overtok jeg embedet som DSS og er nå inne i min tredje periode.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– Det er nå fire loger og en leir i distriktet. Den eldste logen i distriktet er loge nr 71 Øyfjell i Mosjøen. Den ble stiftet 23. mai 1963. Loge nr. 3 Eystein i Trondheim er moderlogen. Loge 119 Torghatten i Brønnøysund og loge 83 Orion i Mo i Rana har sitt utspring fra loge 71 Øyfjell. Distriktet ligger jo i den lange og smale delen av Norge. Så vi har lange avstander og mye reising. Distriktets yngste loge er 121 Yggdrasil som også holder til i Mo i Rana. Den ble stiftet 27. oktober 1990, og er resultat av knoppskyting i loge 83 Orion, Mo i Rana

– Hvordan har medlemstilveksten vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

– Over de fire siste årene har vi hatt en netto nedgang på 23 medlemmer. I løpet av denne perioden har det vært innviet 51, men avgangen har vært større. Noe av forklaringen er at det har foregått en opprydding i forhold til manglende kontingentbetaling i noen av logene. Siste året hadde vi en tilbakegang på ni medlemmer,

DSS Jan Olav Mellingen.

Foto: Arne Glomdal.

Intervju med Distrikts Stor Sire Jan Olav Mellingen

men syv av disse skyldes dødsfall. Utviklingen er bekymringsfull, da vi er i betydelig avstand fra både lokal og nasjonal målsetting. Problemet står på dagsorden i alle logene, og det er å håpe at systematisk arbeid over tid skal gi resultater.

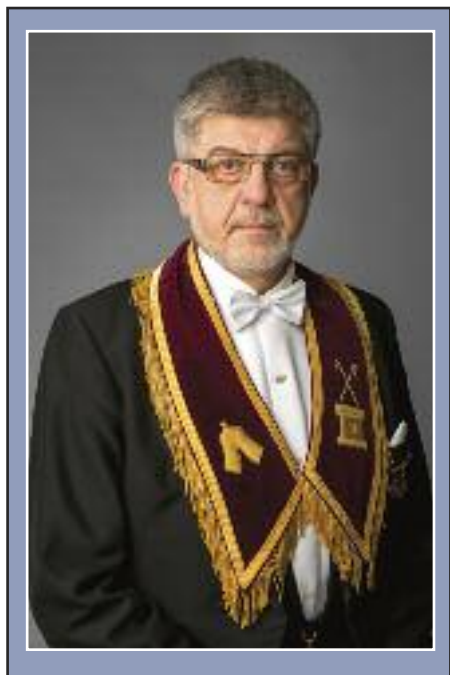
– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikt du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Distrikt 20 Helgeland dekker Nordland fylke sør for Saltfjellet. Det er Odd Fellow loger i Brønnøysund, Mosjøen og Mo i Rana. Avstanden mellom Mo i Rana og Brønnøysund er i underkant av 30 mil. Det er heller dårlig med offentlig rutegående kommunikasjon, så det blir bilen som må benyttes ved reiser stedene imellom. Vinterstid kan også det by på utfordringer når det gjelder vær og føre.

Disse forhold var iallfall noe av

begrunnelsen for at leir 20 Helgeland ble opprettet i 1972. Da ble leiren organisert som vandreleir. Det vil si at møtene holdes på de tre nevnte stedene etter et fastsatt system. Også alle valgembedene fordeles i henhold til plan. De utnevnte embedsmenn kommer fra det sted HP har sete, men det oppnevnes varamenn på de to andre stedene. Det er bare valgembetsmennene som reiser, da hvert sted har et fulltallig sett med utnevnte på hver plass.

Dette opplegget åpner for at medlemmene på hvert sted får mulighet til delta på leirmøter noen ganger i året uten å være nødt til å legge ut på lengre reiser og kanskje overnatte. Og det aktiviserer flere i forbindelse med gradarbeid. Men det betyr også at deler av leirkollegiet hele tiden må ut på til dels krevende reiser som betyr at reisebudsjettet er temmelig høyt.

EMBEDSKOLLEGIET I LEIR HELGELAND fra venstre: 1. HM Ove Johnny Valla, Skattmester Arne Digermul, 2. HM Paul-Egil Henriksen, sekretær Steinar Jørgensen. **Foran fra venstre:** Eks HP John Lind, HP Ole Vidar Aasbak, YP Odd Håkon Johansen.

BILDET TIL VENSTRE, øverst: Hovepatriark i Leir 20 Helgeland, Ole Vidar Aasbak.

BILDET TIL VENSTRE, under: Storrepresentant Sven Antonsen.

Alle foto: Paul-Egil Henriksen

ODD FELLOWLOGER OG -LEIR I DISTRIKT 20:

LOGE 71 ØYFJELL

LOGE 83 ORION

LOGE 119 TORGHATTEN

LOGE 121 YGGDRASIL

LEIR NR 20 HELGELAND

MOSJØEN

MO I RANA

BRØNNØYSUND

MO I RANA

VANDRELEIR

ved flere anledninger i de årene jeg har vært aktiv i leirkollegiet, og nå som DSS. – **Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?**

Odd Fellow Ordenen er en ressurssterk organisasjon. Det er mange i både logene og leiren som kan påta seg oppdrag. Da var det ingen selvfølge at man blir spurt om å bekle et embete. Når man så likevel blir spurt, oppfatter jeg det som et privilegium, og jeg anbefaler alle som får sjansen til å si ja.

Jeg har i årenes løp vært innom mange embeder i loge og leir, og jeg har trives med alle. Og embedet som DSS representerer intet unntak i så henseende. Oppdraget er krevende, men også svært givende. Det nettverket som jeg får tilgang på, både lokalt, på distriktsnivå og nå også i nasjonal sammenheng, har gitt meg anledning til å møte utrolig mange trivelige Odd Fellows og oppleve mange gyldne øyeblikk på alle nivåer. Og den innsikt og forståelse for de verdier Ordenen formidler som jeg opplever å ha fått tilgang til gjennom ordensarbeidet,

ville jeg ha vært fattigere foruten. Når jeg ofte opplever måten medlemmene, enkeltvis og som enheter, stiller opp på for hverandre når behovet er der, gjør meg stolt over å være medlem i Ordenen.

– **Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?**

– Vi må fortsatt ta utgangspunkt i oss selv og arbeide for å øke vår evne til å utgjøre en forskjell både for våre nærmeste og i videre sammenheng. Vi må fortsette våre bestrebelser på å gjøre avstanden fra ord til handling stadig mindre og skape bedre samsvar mellom liv og lære. Vi kan gjerne være tydeligere på hvem vi er og hva Odd Fellow Ordenen står for. Men medlemskap i Ordenen er forskjellig fra medlemskap i andre organisasjoner. Vi må vokte oss for å alminneliggjøre medlemskapet og fjerne vår egenart. Vi må sørge for å bevare spenningen i forholdet, og vi må fortsatt sørge for å pirre nysgjerrigheten tilstrekkelig til å beholde de som allerede er medlemmer og for å trekke til oss nye.

Også på distriktsnivå legger vi vekt på å fordele virksomheten til de tre stedene. Det gjelder både for møtene i Distriktsrådet, som vi legger på samme dag og sted som det er leirslagning 3-5 ganger i året, og for plassering av arrangementer som kurs for embetsmenn og Distrikt Storloge møter. Vi mener dette er av stor betydning i bestrebelsene med å binde distriktet sammen. Dette er viktig både i bruk av tid og penger.

Som et eksempel på tidsbruk kan jeg nevne at da det skulle innsettes ny Storrepresentant i Brønnøysund før jul, var vi to som brukte to dager på oppdraget. Min forgjenger i embetet, Asbjørn Samuelsen, bemerket en gang vi var ute på et tilsvarende oppdrag, at «vi må være spesielt interesserte som bruker to dager og kjører nærmere 60 mil for å delta i et møte i Odd Fellow Ordenen.» Og det er ikke bare avstandene som byr på utfordringer. Også klimatiske forhold kan skape problemer vinterstid. Vi har opplevd å være værfaste

Stor Marsjall Thore Fredrik Grüner gikk på vei til arbeidet. Da var uhellet ute. Han forteller selv hva som skjedde:

Den historien jeg her skal fortelle, skjedde en tidlig morgen i februar for omlag et år siden. Jeg var på vei til jobben, jeg er en morgenfugl, så med offentlig transport og tyve minutter å gå til bussen, er jeg ute og vandrer litt over kl. fem om morgenen. Det var nysnø, på is, men jeg var utstyrt med brodder på skoene, så jeg følte meg ganske trygg.

En liten del av strekningen jeg går, er en sti. Den er bratt, mørk og glatt, og jeg gikk så forsiktig jeg kunne, holdt meg godt fast i et derværende rekkverk, gikk med bittesmå skritt, og følte meg langt eldre enn det mine 65 år skulle tilsi.

Da skjedde det. Omlag ti meter ned i stien forsvant beina under meg, jeg hørte er foruroligende knepp, og smertene hogg til i låret. Det var ingen tvil, her var det skjedd noe jeg ikke likte. Jeg må her skyte inn at to måneder forut for dette, gikk jeg den samme stien, på tilsvarende føre, og fikk en brist i håndleddet. Det var heldigvis grodd.

Ganske hjelpeløs lå jeg der, og det var ikke mulig å reise seg. Den eneste løsningen var å dra seg opp mot veien, de om lag ti meterne. Der oppe, liggende i grøften, fomlet jeg etter telefonen for å ringe etter min samboer, Marianne. Da kom det en bil, og det eneste jeg klarte, var å vinke, der jeg lå, uten voldsomme forhåpninger om at den ville stoppe for en som lå i grøftekanten klokken fem om morgenen. Der tok jeg heldigvis feil.

Bilen stoppet, ut kom en mann, og hans spørsmål var:

«Har du det vondt, trenger du hjelp?»

– Gjett om jeg gjorde.

Han hadde også med seg en læregutt i bilen, så med felles anstrengelser, klarte vi å trekke meg inn i baksetet på bilen hans, og han kjørte meg hjem, hjalp meg opp trappen til tredje etasje, vi har ikke

ET MØTE MED ISSVULLER I MORGENMØRKET

heis. Der overtok Marianne, – hun ble ganske sjokkert. Jeg hadde slik fokus på egne smerter at det eneste jeg klarte var å si tusen takk for hjelpen.

Så ble det tur til Legevakten og derfra til Diakonhjemmets sykehus der jeg ble operert for brudd i senen som holder lårmuskelen på plass.

Etter operasjonen, sykehusoppholdet og noen dager hjemme, fikk jeg gjenopprettet kontakten med hjernen min, og tankene gikk da til denne «Barmhjertige Samaritanen». Jeg ringte til Aftenposten, fikk snakke med budsjefen, jeg fortalte henne om tid, sted og hendelse, – Den Barmhjertige Samaritan var derved identifisert. Hun var ikke vanskelig å få med på å overbringe ham en hilsen og en takk, men hans navn fikk jeg ikke.

Så gikk det noen uker, jeg var kommet på beina, veiene var bare, og jeg var igjen på vei mot jobben. Da kom det en bil som

jeg dro kjensel på. Bilen stoppet, og ut kom en mann som jeg altså ikke hadde navnet på, og som jeg kun hadde sett en mørk morgen for noen uker siden. Han skulle levere noen aviser. Jeg tok sjansen; «Hei, er du den karen som hjalp han som lå i grøfta for noen uker siden?» Det var han. Vi hadde en meget hyggelig samtale, jeg fikk navnet hans. Han kunne også bekrefte at han hadde mottatt min hilsen fra sin leder i Aftenposten.

For kort tid siden traff jeg ham igjen, og Ordenen ble bragt på banen. Jeg har sagt til ham at han vil bli invitert til en venneaften. Han virket interessert. «End of story» så langt. Fremtiden ligger foran oss.

PS

Det er is i stien i år også, men jeg har funnet en alternativ vei.

DS

På Det Europeiske Storlogemøtet i Reykjavik i mai 2015 ble det fattet et intensjonsvedtak om at den polske og den norske Storloge skulle samarbeide for å se etter muligheter for å plante Odd Fellow Ordenen i Ukraina. Ser vi på Europakartet, ser vi at Ukraina grenser til Moldova, Romania, Ungarn, Slovakia, Polen, Hviterussland og Russland. Landet ligger midt i Europa, har en befolkning på om lag 45 millioner og har vært i verdens oppmerksomhet i de senere år. Vi har spurt Stor Sire Morten Buan hvordan dette arbeidet ligger an.

– Hva skjer rent Odd Fellow messig i Ukraina, Morten Buan?

Det har allerede i mange år vært krefter som vil ha Odd Fellow Ordenen og dens verdier til Ukraina. Det er nå en Odd Fellow klubb i byen Lviv oppe ved den polske grense. De har fått leie et statlig lokale som med tiden kan bli et Ordenshus med logesal.

– Så her går alt på skinner?

Nei, her er det mange hindre. Landet er preget av sovjetkultur og sovjettenkning, selv om de nå retter blikket vestover. For mange er Odd Fellow Ordenens verdier både ukjente og ganske uforståelige. Å være altruistisk – å gjøre noe for andre uten å få noe igjen – er for mange en ganske fjern tanke. Det vi kan gjøre er i første rekke å støtte økonomisk og å være til stede. Den daglige kontakten er det den polske Storloge som er både geografisk og kulturelt nærmere til.

– Hva skjer konkret fra Ordenens side når da?

Den polske Storloge har organisert et prosjekt med en god bror, Andrzej Prasznic som prosjektleder. Og fra Norge blir det Storrepresentanten i Odd Fellow loge nr. 112 Høyevarden på Karmøy, Reidar Viken, som står sentralt.

Vi vet fra arbeidet med å etablere Ordenen i land som Polen at et kontaktnett i etablerte Odd Fellow jurisdiksjoner er av største betydning.

– I Polen hadde jo Ordenen vært før kommunismen. Hva er situasjonen i Ukraina?

Ja Polen var jo et av de landene hvor Odd Fellow Ordenen ble innførte kort etter at den kom til Europa og Tyskland i 1870. Da var det flere land som Frankrike, Italia og Østerrike hvor Ordenen fikk fotfeste. Men med to verdenskriger og etter Jernteppet, forsvant mye av dette slik at det ble Norden og de vestlige mellomeuropeiske land som ble igjen. Nå har Polen fått en Storloge. Og derfor er det naturlig å se på ekspansjon i land hvor Ordenen ikke eksisterer.

– Så det er interesserte mennesker i Ukraina da?

UKRAINA

– ET NYTT ODD FELLOW TERRITORIUM?

BILDET OVER: Fra venstre Storrepresentant Reidar Viken, den polske Stor Sire, den norske Stor Sire og den polske prosjektleder.

BILDET TIL HØYRE: En alv med de tre kjedeledde står sentralt plassert i Wroslaw. Alven var et symbol på frigjøringskampen i Polen og derved også et symbol på at Odd Fellow i Polen ble legalisert.

Ja, definitivt. Det er et tyvetalls ressurssterke menn som har en klar interesse av vår Orden. Men det er en lang vei å gå for å få en god loge, opplærte embedsmenn og kunnskapsrike medlemmer. Men slik er det jo alltid. Det er der det finnes engasjement, vilje og ressurser at vi når frem. *Intervju: Kjell-Henrik Hednrichs*

SDSS Per Arild Nesje

Foto: Arne Glomdal

30
48

VEKST OG UTVIKLING ER ALLTID SPENNENDE UTFORDRINGER

I ganske mange år har alle loger og leire hatt en egen nevnd for styrkelse og ekspansjon. Nå har Storlogen opprettet et utvalg for styrkelse og ekspansjon under ledelse av en Spesial Deputert Stor Sire. Det er Eks DSS Per Arild Nesje som innehar dette embedet. Grunnen til å opprette et slikt utvalg er åpenbar. Nå er jo ikke begrepene styrkelse og ekspansjon selvforklarende. DTK har hatt en samtale med utvalgets leder, Per Arild Nesje, omkring disse spørsmålene.

– Du er leder for Storlogens utvalg for Styrkelse og ekspansjon, Per Arild Nesje. Hva er grunnen til at det ble opprettet et slikt utvalg?
– Grunnen til at dette utvalget ble opp-

rettet er den negative medlemsutviklingen vi har hatt i Odd Fellow Ordenen siden 2002. Det er både sviktende antall nye søstre og brødre samtidig som utmeldingene har økt. Et tredje aspekt som påvirker medlemsutviklingen negativt er at gjennomsnittsalderen har blitt høyere og dette gjenspeiler seg i tallene for naturlig avgang. Fra 2008 har det derfor hvert år vært en faktisk nedgang i antall medlemmer i Ordenen.

Nå har det i hele vår historie vært varierende tilgang og avgang.

Både i starten i 1898 og i Kristiania i 1908 var det perioder med stagnasjon og tilbakegang. Det som har preget etterkrigstiden er jo formidabel vekst både i antall medlemmer og i antall loger og leire. Nå gir tiden oss nye utfordringer, og det krever sannsynligvis nye svar på gamle spørsmål. Og så kommer det en rekke nye og ukjente spørsmål også.

– Hvilke områder er det dere legger vekt på i dette feltet da?

– Vi legger i første omgang fokus på prosessen rundt informasjonsmøtet for potensielle nye medlemmer. Det er utviklet en ny informasjonsmøtemanual som har fått navnet «Venneaften». Det har tidligere vært tilbakemeldinger på at informasjonsaften har vært noe stiv og formell i sin presentasjon.

Vi søker nå å gi en opplevelse som er noe lunere og kanskje litt mer inkluderende i formen uten at vi mister vårt identitet og tradisjon.

Vår identitet som bærere av tidløse verdier er jo grunnen for at vi driver dette arbeidet. Men også dette kan kommuniseres på nye måter.

Den nye Venneaftenmanualen har også to praktiske vedlegg som heter:

- «Fra gjest til søker». Her gis det spesifikk informasjon om hvordan vi

følger opp en gjest i alle ledd fra invitasjonen går ut til vedkommende har søkt, eventuelt bestemt seg for ikke å søke.

- **«Hvem skal vi invitere?»** Her bidrar vi med konkret hjelp til de logene som finner det vanskelig å finne noen å be med seg til Venneaften.

Neste område vi kommer til å se på i utvalget er hvordan vi skal klare å beholde våre medlemmer. Det vil innbefatte innholdet på våre møter og kanskje spesielt på våre ettermøter, tiltak for å styrke samarbeid, fellesskap og utadrettede aktiviteter innen samme Ordenshus og andre muligheter som kan styrke samholdet og trivselen blant medlemmene.

– Odd Fellow Ordenen har vel alltid drevet med noen form for rekruttering. Er det noe nye utfordringer som ligger i tiden?

– Nytt i tiden er den store tilgangen på alternative aktiviteter som finnes rundt oss over alt i samfunnet. Dette er nok aller tydeligst i våre større byer og ikke overaskende så er det her vi har den største utfordringen med medlemsnedgang. Det er også en trend blant yngre medlemmer at de krever givende møter, både inne i salen og på ettermøtet.

Får de ikke dette, går det ikke mange møtene før de ser seg om etter alternative aktiviteter.

– Gir Storlogens langtidsplanen noen føringer for dette arbeidet?

– Ja, Storlogens handlingsplan gir klare føringer omkring dette. Det er satt opp et overordnet mål at alle Ordensenheter skal ha en økning på 5% i løpet av de kommende to år. I dag kan dette målet kanskje virke på grensen til urealistisk, men det er allikevel vårt langsiktige mål. På kort sikt arbeider vi for å snu medlemsutviklingen slik at vi kommer tilbake til en positiv netto medlemsutvikling pr. år på landsbasis. Når vi kommer dit så vil vi vurdere hva som er realistisk og mulig på lengre sikt.

To mer konkrete punkter i handlingsplanen er disse:

- Utarbeide og teste ut et nytt opplegg for Venneaften. Dette er vi som nevnt godt i gang med og vi regner med å konkludere første fase av dette arbeid i løpet av høsten 2016. Vi ser allerede at arbeidet med dette prosjektet fører med seg mange kreative og positive ideer som vi kan ta tak i og videreføre i nye miniprojekter for styrkelse og ekspansjon.
- Foreslå tiltak for å styrke samarbeid, fellesskap og utadrettede aktiviteter innen samme Ordenshus. Vi ser muligheten for at dette vil styrke samholdet mellom Ordensmedlemmene i området som sokner til Ordens-

huset og at dette bidrar til en enklere og bedre felles eksponering av Ordenen i lokalsamfunnet. Her er det mange spennende muligheter.

– Hva legger du i begrepene styrkelse og ekspansjon?

– Styrkelse er kanskje best beskrevet med det arbeidet som gjøres for å gjøre loger og leire til et sted hvor medlemmene finner en identitet som samstemmer med sin egen, et sted hvor de trives og som gir dem den møteplassen de søker etter. Et godt oppmøte i logen eller leiren er beviset på at man har lyktes med styrkelse i sin enhet.

I begrepet ekspansjon ligger det et arbeid i å gjøre Ordenen enda bedre i stand til å nå ut med sitt budskap til flere mennesker. All kommunikasjon er under forandring, og ikke minst i våre dager hvor den forandrer seg så lynraskt. Unge mennesker i dag skaffer seg informasjon og inntrykk fra en rekke kilder og i løpet av kort tid. Det å nå frem til mennesker med vårt budskap, vil bidra til at vi får flere søkere til vår Ordenen.

Ekspansjon kan oppfattes på mange måter. Nå har vi nådd ut til store deler av landet rent geografisk. Men ser vi på de gruppene som er medlemmer av vår Orden, er det også ganske mange som er så godt som fraværende. Å nå nye grupper og miljøer er også en form for ekspansjon.

Den beste måten å styrke og å ekspandere på er sannsynligvis å ha et åpent øye for alle de muligheter som ligger i det moderne samfunns struktur.

På organisasjonssiden bruker vi de mest moderne verktøy. Vi har moderne og effektive budsjett- og regnskapsverktøy. Da må vi også bruke moderne kommunikasjonsinnsikt for å nå nye mennesker, miljøer og grupper.

– Er du redd for at verdier, særegenhet og tradisjoner kan gå tapt?

– Nei, egentlig ikke. Våre verdier og ritualer blir tatt vare på ved at de oppleves og har virkning i dagliglivet til medlemmene våre. Særegenhetene er jo det som skiller oss ut som en «merkevare». Merkevarer er jo noe av det viktigste man har. Men merkevarer skal selges inn i en ny tid, og de må tilpasses en ny tid. Tradisjoner dør hvis de ikke holdes levende. Det er å levendegjøre og bevisstgjøre tradisjonene som holder dem i livet. Våre verdier, særegenheter og tradisjoner er ganske tidløse. Og det er deres innhold som er tidløst. De vil alltid ha en tidsmessig innpakning. Det er det vårt arbeid går ut på nå, å forsøke å gi våre tidløse verdier, særegenheter og tradisjoner en tidsmessig og appellerende innpakning.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

KUNNSKAP ER P FORSTÅELSE OG ERKJENNELS

Kunnskapsnevnden er nå inne i sin andre Storlogeperiode. En Orden som vår er en ganske mangslungen størrelse hvor ingen egentlig noen gang blir utlært om alt. Derfor er en bevisst satsing på å tilføre alle deler av Ordenen ulike former for kunnskap, ikke bare et gode, men helt nødvendig. Store deler av Ordenens formelle apparat arbeider med kunnskapsutvikling. På den administrative side kjenner vi programmer som Focus. I Norsk Odd Fellow Akademi kjenner vi prosjekter som «Den gode Overmester» og seminarer om Logesalens utvikling og symbolikk. Vi har tatt en samtale med nevndens leder, Randulf Meyer.

– Du er leder for «Nevnd for Kunnskapsløftet», SDSS Randulf Meyer. Hva er grunnen til at det ble opprettet en slik nevnd?

– Kunnskap er grunnlaget for forståelse. For at vi skal kunne forstå, må budskapet komme tydeligere frem. For å få budskapet tydeligere frem, må vi forbedre oss på alle områder – bli mer profesjonelle. Jeg mener å huske at det var resultatet av en diskusjon jeg var med i. Og skal vi bli mer profesjonelle trenger vi noen som kan ta et organisert ansvar til å skape verktøy for de enkelte enheter og embedsmenn. Jeg tror det var slik nevnden ble til.

Stor Sire Morten Buans første oppgave til nevnden var å lage et opplæringsprogram for embedsmenn. De siste fem-seks årene vil de fleste embedsmenn kjenne dette igjen i opplæringsprogrammene som alle embedsmenn har vært igjennom. Det

er laget kurshefter for hvert enkelt embede. Disse kursheftene er under kontinuerlig oppdatering, justeringer og forbedringer. Dette har vært den mest arbeidskrevende oppgaven som Nevnden for kunnskapsløftet har arbeidet med. Nå begynner vi på ny revisjon og ber om innspill til forbedringer. Disse kan sendes gjennom Storrepresentantene, Distriktsrådene og til oss.

Tilsvarende gjelder for det toårige møtet for nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker. Utviklingsprogrammene som alle resipiender skal ha etter hver grad må også være under utvikling. Alle loger og leire har her et stort ansvar for nettopp kunnskapstilegnelse. Erfarne Eks Embedsmenn og medlemmer som er interessert og har evnen til å formidle, har her en unik mulighet til å involvere seg i et svært givende arbeid. Verktøyene ligger klare og venter.

– Hvilke områder er det dere legger mest vekt på og arbeider mest med?

– Vi må først og fremst videreutvikle det som vi ser fungerer. Vi har lyktes godt med det toårige møtet for nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker. Det samme gjelder Utviklingsprogrammene og kursprogrammene for embedsmenn. Men vi kan ikke slå oss til ro med det som fungerer bra. Disse programmene må være underlagt en kontinuerlig oppdatering og forbedring. Alle medlemmene av nevnden får signaler fra sine loger og leire, både om det som fungerer godt, og det som trenger akutt forbedring. Slike tilbagemeldinger er gull verd for oss. Store deler av Ordenen arbeider med kunnskapsformidling. På de administrative og organisatoriske sidene er det lagt ned et formidabelt moderniseringsarbeid som

FRA VENSTRE: Elfrid Moe Nielsen, Kjell-Roar Skard,

ikke minst letter svært mange embedsmenn i deres arbeid. Vi har arbeidet mest med Ordenens særpreg. Å være med i en verdibærende Orden, krever konsentrasjon om nettopp verdiene, ritualene og forståelsen og tilegnelsen av disse.

– Hva har dere konkret arbeidet med i de senere tid da?

– Jeg skal ta noen punkter for å konkretisere:

- Vi har laget kurs for nye embedsmenn
- Det er sendt ut et opplegg for Etisk innslag på arbeidsmøter i leiren hvor medlemmene kan drøfte begreper som Gjestfrihet, Toleranse, Tro, Håp, Barmhjertighet
- Gjennomgang og språklig fornorsking av patriarkenens leir grader.
- Det er laget et råutkast til et opplegg med arbeidstittelen «Det gode etter-

PORTEN TIL SE

AV KJELL-HENRIK
HENDRICHSEN

Randulf Meyer, Kjell Aas og Karin Bellika Erle.

møtet». Dette kan med tiden bli en del av UMs kursprogram.

– Hvilke oppgaver har vi tenkt å arbeide med videre?

– I 2017 skal vi igjen ha valg i alle loger og leire. Til den nye opplæringsperioden skal vi videreutvikle kurs og manualer for nye embedsmenn i loger og leire. Selve kurset foregår i regi av Distrikts Stor Sirene. Nå skjer det stadig noe nytt i forbindelse med revitaliseringen av leirslagningene og leirarbeidet. Dermed må toårsprogrammet for nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker ligge i forkant av denne utviklingen. Utviklingsprogrammene i loger og leire står aldri stille. Etter hvert som det generelle kunnskapsnivået i Ordenen stiger, må dette avspeile seg i de mange utviklingsprogrammene. Det er mange som peker på at det

rituelle arbeid stadig blir bedre, men at innholdet i ettermøtene ikke følger med. Dette bør det være ganske enkelt å gjøre noe med. Men det må gjøres. Det er spesielt Undermestrenes ansvar og de trenger et kreativt og godt opplegg så ikke alle behøver å «finne opp kruttet» på nytt. Ordensetiketten er heller ikke noe som står stille. Ordensetiketten er jo et sett av regler for takt og god tone slik vi vil ha det i Odd Fellow Ordenen. Den avspeiler noe av vår særegenhet, men har også i seg en forståelse om at samvær mellom mennesker alltid er preget av så vel skrevne som uskrevne regler. Dette er de nærmeste oppgavene vi vil se på. Og så har vi fått en rekke innspill på andre områder som vi vil ta opp etter hvert som vi har kapasitet.

– Odd Fellow Ordenen har vel alltid drevet med noen form for kunnskapsformidling. Er det noen nye utfordringer som ligger i tiden?

– Ja, det ligger mange utfordringer og venter. Særlig på eksternkommunikasjon og internkommunikasjon. Ser vi på arbeidsoppgavene, dreier det meste seg om kommunikasjon mellom Ordenen og potensielle medlemmer, medlemmene seg i mellom, kommunikasjon i kommandolinjene og nevndene i mellom.

De nye sosiale mediene er utfordrende og kan fort bli brukt feil. Det er en kjempeutfordring.

Infonevnden, Nevnden for Styrkelse og Ekspansjon og Kunnskapsnevnden arbeider en del overlappende. Vi har nå felles møter for å fordele oppgavene og sørge for at vi ikke arbeider dobbelt. Kunnskapsnevnden holder seg gjennomgående til det interne. Vi ser nå at Nominasjonsarbeidet og Undersøkelsernev-

dens arbeid samt hjemmebesøk kan være en utfordring for enkelte.

Derfor vil vi se på dette. Når vi har noe konkret, hender vi at vi det med ut og foredrar i loge og leirer for å teste ut om det holder vann. Eksempelvis har vi laget et foredrag vi kaller «Hvordan velger vi våre ledere? Nominasjonsnevndens arbeid». Dette har vi vært ute med noen ganger nå.

– Gir Storlogens Langtidsplan noen føringer for dette arbeidet?

– Ja, mye av oppgavefordelingen mellom nevndene ligger nå inne i Storlogens Langtids- og Handlingsplaner. Disse planene gir føringer for hva vi skal gjøre konkret i forhold til utfordringene. Arbeidet er koordinert i planene.

KUNNSKAPSNEVNDEN 2014-2018:

EKS OM ELFRID MOE NIELSEN	REBEKKALOG NR. 67 CORDELIA	HORTEN
STORREP. KARIN BELLIKA ERLE	REBEKKALOG NR. 14 DAGMAR	STEINKJER
STORREP. KJELL-ROAR SKARD	LOGE NR. 115 ANKERFESTET	STEINKJER
HP KJELL AAS	LEIR NR. 8 VESTFOLD	SANDEFJORD
SDSS RANDULF MEYER	LOGE NR. 40 VERN	HORTEN

33
48

KUNNSKAP MÅ FOR-
BEDRES, UTFORDRES
OG ØKES HELE TIDEN,
ELLERS FORSVINNER
DEN.

PETER DRUCKER

WITA – EN LYDIG OG HJ

TEKST OG FOTO:
ARNE GLOMDAL

BILDET OVER: Camilla Sofie Andersen bor i blokkleilighet på Kråkerøy ved Fredrikstad. Wita fører henne trygt rundt vanndammen.

BILDET TIL VENSTRE: Camilla og Wita, to damer som har funnet hverandre.

Wita (2) og Camilla (41) har funnet hverandre. De to damene er sammen nær 24 timer i døgnet, syv dager i uken. Wita er en rolig hund, og rolig er nok jeg også, forteller Camilla Sofie Andersen. Den 5. november traff de hverandre første gang. Sammen med treneren sin, Sergej Borisow,

kom Wita på hjemmebesøk for å se om kjemien mellom dem var som den burde være. De skal jo leve sammen i mange år framover. Kjemien stemte. Det var hva vi kan kalle kjærlighet ved første «blikk». Wita er den eneste hunden fra kullet Odd Fellow har støttet, som har blitt førerhund.

Allerede ved hjemmebesøket, som bare varte i to timer, prøvde de seg på en tur i omegn. Det gikk veldig bra. Noen dager etter fulgte et to ukers kurs ved hundeskolen Veiviseren i Vestby, hvor det var trening hele døgnet. Det vil si at de var sammen hele tiden. Etter vel en uke forstod Wita at det var Camilla som var eieren og det var henne hun skulle adlyde.

Etter hjemkomsten til Kråkerøy, utenfor Fredrikstad, har det vært en fornøyelse å ha Wita, forteller Camilla. Hun er sterkt svaksynt og har tidligere gått med bøyd hode for å se hvor hun satte foten. Det gav

henne store nakkeproblemer. – Nå går jeg med hevet hode og føler meg trygg. Nakkesmertene er nesten borte. Det er en bonus jeg ikke hadde regnet med.

Når en bruker får førerhund første gang, trenger også brukeren opplæring. Da vi var på besøk hadde Camilla og Wita akkurat kommet hjem fra et kurs, hvor man hadde lagt hovedfokuset på brukeren.

Camilla må selvfølgelig vite hvor de skal. Underveis hjelper Wita henne med det meste. Hunden vet forskjell på høyre og venstre. Hun finner og stopper ved fotgjengeroverganger, ser om det er klart, og leder Camilla over veien. Det er tre kilometer til Fredrikstad sentrum. Det hender de går. Men oftest tar de bussen,

spesielt vinterstid. Når Camilla skal ta bussen setter Wita forlabbene på stigrinnet på bussen. Camilla går inn og Wita følger etter. Da skjer noe som imponerer undertegnede. Camilla sier: «Finn sete». Og det gjør Wita! Hun stopper ved første ledige sete og markerer at her kan Camilla sitte.

DTK besøkte Camilla på en regnværsdag. På gangveien ut fra blokkene, hvor Camilla og Wita bor, var det flere dammer. Med den største naturlighet leder Wita Camilla rundt dammen. Om det er for sin egen del eller for Camillas del vites ikke, men den stolte eier kommer tørrskodd fram. – Før så jeg ikke dammene og ble ofte våt på beina. Men ikke en gang

HELPSOM DAME

I nærbutikken er Wita nesten like kjent som Camilla. Førerhunder har rett til å bli med inn i både matbutikker og restauranter.

Wita stopper og markerer før de skal over veien.

FAKTA:

Det koster cirka 325.000 kroner å utdanne en førerhund. 275.000 betaler det offentlige (NAV). De resterende 50.000 kommer fra frivillige organisasjoner og private givere. Odd Fellow Ordenen setter seg som mål å bidra med til sammen 300.000 kroner, 50.000 til hver av de seks valpene.

Hundeskolen Veiviseren vant NAVs anbud for perioden 2012- 2016 og fått største kvote for trening og levering av førerhunder.

Hundeskolen Veiviseren uteksaminerer mellom 40 og 50 førerhunder i året.

Når Wita, på egnede områder, får litt frigang, fester Camilla en bjelle på halsen, så hun hører hvor hun er.

etter jeg fikk Wita, smiler Camilla.

På vår lille spasertur i småregnet, er vi kommet fram til nærbutikken. Som førerhund har Wita både rett og lov til å bli med inn. De to har gjerne en fast runde i butikken. – Det er praktisk å bruke den samme butikken. Da blir både Wita og jeg kjent. – Men det hender jo at de ommøblerer, sier Camilla. – Da må jeg spørre.

- Wita er flink til å ta kommando. Sier jeg ligg, så ligger hun, og jeg kan gå litt fra henne.

Ved innkalling, det vil si at Camilla

roper «Wita» – «fot», kommer hun og stiller seg ved Camillas venstre side. Likeså ved apportering. Da kaster Camilla noe et stykke bort. Wita løper på kommando, henter og stiller seg ved Camillas side. En annen ting som imponerer er hvis Camilla skulle miste noe. Da plukker Wita dette opp og gir til Camilla. Det har skjedd flere ganger allerede. En gang mistet jeg nøklene. En annen gang fløyten jeg bruker for å kalle henne inn. Fløyten merket jeg ikke. Men Wita reagerte og plukket den opp.

På egnede områder får Wita løpe litt

fritt. Som regel kommer hun når jeg roper, men en gang kom hun ikke. Da ble jeg engstelig. Jeg blåste i fløyta. Da kom hun i full fart, så jordspruten stod.

Vi nærmer oss hjemme etter vår lille tur til butikken i regnværet. Wita er blitt møkkete. Det er tre timer til de to damene skal i selskap, for Wita skal selvfølgelig være med. Dermed ble det dusj også for den firbente damen. Man må jo være ren og pen når man skal i selskap!

«DEAR REFUGEES, D THIS IS YOUR

«OG DET LYT SKJE FORT. . . »

Før jul 2015 ble det kalt inn til hastemøte til alle logene i Bodø med Randi Åsheim som pådriver. Det initiativtakerne ville var at det i Ordenshuset i Bodø skulle arrangeres en velkomstfest som for anledningen var døpt «lysfest» for en del flykninger som nettopp var kommet til Bodøtraktene. Dette måtte skje i Odd Fellow Ordenens regi og med Bodølogene som vertskap. Logene besluttet lynraskt å danne en komite som skulle jobbe fram en god plan om hvordan dette arrangementet skulle gjennomføres på best mulig måte og i et tempo som kunne ta pusten fra mange.

HURTIG PLANLEGNING

Etter bare et par møter i komiteen kom det på plass både sponning av vaffelkakemiks, busser, kakebaking, lys, duker, boller, servietter, brus og alle andre detaljer som må være med når det skal stelles til fest. Fra flere hold og en anonym logebror ble så begeistret for tanken at de spontant ga penger til arrangementet. Det virket som om alle involverte i god Odd Fellow ånd var positive til dette med å «hjelp de trengende». Med nesten alle loger som deltakere var festen et faktum. Våre budord skal jo virke i praksis slik de har gjort det i verden i mange tusen år, og i svært mange forskjellige situasjoner. Nå er det flykninger som er «mennesker i nød» og de står bokstavelig talt utenfor vår stuedør.

OG HVEM ER SÅ VÅRE GJESTER?

Det er til sammen omlag 200 flykninger ved de to flyktningsmottakene ved Bodøsjøen camping og Saltstraumen camping. Det var disse flykningene vi hadde tatt som målgruppe for tiltaket. Festarrangøren besøkte begge mottakene i forkant av festen. Det var flere ting vi måtte forklare for våre gjester. For det første måtte vi presentere oss. Odd Fellow Ordenen er fullstendig ukjent for mennesker fra de landene flykningene kommer fra. Og for det andre måtte vi forklare hvorfor vi ønsket å invitere dem og hva som skulle skje på denne festen. Og til slutt måtte vi fremføre vår invitasjon på en positiv og vennlig måte.

Selve festdagen hadde om lag tredve søstre og brødre stått på og dekket bord i

Idéen om en lysfest for flykningene kom spontant fra Rebekkasøster Randi Åsheim da hun før jul sto foran kjøkkenbenken og bakte julekaker. Hun tenkte på at det måtte være noe vi kunne gjøre for dem som har mistet alt, og lagt ut på sin kanskje vanskeligste reise i livet. De er både unge og gamle. De har forlatt alt og flyktet fra forfølgelse, krig i hjemlandet for å berge livet. For så å bli innlosjert på små hytter i mørketiden med kulde og vinter her oppe i det kalde nord. 6. januar 2016 startet festen i Ordenshuset i Bodø.

en av salongene i Ordenshuset. Det ble stekt vaffer, smurt på boller og skåret opp kaker, samt ryddet spisesalen i den andre delen av huset. Inne i salongen og spisesalen var kaker og boller satt fram, mens gjestene inntok plassene sine ved bordene. Gjestene ble fraktet fra mottakene til Ordenshuset med busser. Og senere på kvelden dro de tilbake til sine mottak, også med busser. Og klokken 17.00 ankom gjestene som ble hilst velkommen i entréen her i Ordenshuset. Distrikts Stor Sirene Anne-Harriet Kvalheim og Magne Pettersen var til stede.

Det hele startet med bespising. Det er

nok sikkert at nordnorsk julebakst og festmat bokstavelig talt ikke er «daglig kost» for folk fra andre deler av kontinentet og verden. De fleste kom fra Afghanistan og fra Syria. Det var flere familier, noen med små barn fra bare noen måneder gamle, andre ca. 7-10 år, ungdommer av begge kjønn, men også eldre personer.

Musikkgruppen PAPA som består av Odd Fellow brødrene Per Arnt Angelsen, Arne Utz, Pål Erik Bjerke spilte og sang. Musikk er et internasjonalt språk så det varte ikke lenge før spesielt småbarna kom fram på gulvet med store smil,

DEAR FRIENDS, EVENING!»

klappet og danset til musikken. Brødre og søstre blandet seg med gjestene og pratet med dem. De ga alle uttrykk for håp om en ny fremtid Norge.

EN STEMME FRA ET UKJENT MØRKE

En av flykningene kom frem og takket hjertelig for denne tilstelningen. Han opplevde fest som et varmt håndtrykk. Det å komme sammen i fellesskap og ikke minst å få komme ut av små campinghytter var både etterlenget og utrolig givende. Han fortalte om sitt vakre hjemland Syria som de hadde måttet flykte fra. De måtte motvillig dra fra et ødelagt land, utbombede byer og landsbygd, reise fra sin kultur, ja alt som var kjent og kjært, oppleve splittelse av familier, tap av hjem og uten mulighet for jobb og utdanning. Han takket for spontane smil fra nordmenn de møtte på gatene, velvilje og oppmerksomhet. Han avsluttet med å inviterte oss alle til Syria når krigen var over og de alle var kommet trygt hjem igjen. Han

håpet en gang å få vise fram det vakre landet sitt slik det var. Hans sterke ønske om varig fred var urokkelig. Vi som satt og hørte på hans beretning måtte vel innrømme for oss selv at slike voldsomme påkjenninger som disse flyktingene hadde gjennomgått, var de absolutt fleste av oss forskånet for i livet.

Å VISE FREM ET MERKELIG ORDENSHUS

Gjestene ble bedt inn i de andre delene av Ordenshuset. Her var spisesalen ryddet og klargjort for et innslag fra gjestene selv. En av brødrene lastet ned gjestens originale dansemusikk fra internett. Deretter ga unge menn, barn og etter hvert også voksne menn oss en flott oppvisning i deres tradisjonelle dans. De øvrige sto rundt danserne å klappet. Det var fantastisk å se gleden hos gjestene, ikke bare de som fremførte dansen, men også de øvrige gjestene strålte av glede og lo. Det at de

DU SKAL PLANTE ET TRE

Du skal gjøre en gerning,
som lever, når du går i knæ,
en ting som skal vare
og være til lykke og læ.

Du skal åpne dit jeg.
Du skal blive et eneste trin
på en videre vej.
Du skal være et led i en lod,
som når du over dig.

Du skal blomstre og dræ.
Dine frugter skal mætte
om så kun det simpleste kræ.
Du har del i en fremtid.
For den skal du plante et træ.

Piet Hein

fikk komme sammen, få utfolde seg og ha denne fristunden fra de små campinghyttene i Saltstraumen og Bodøsjøen, bar greg av sann glede.

KLOKKEN 19. 30 VAR FESTEN OVER.

Gjestene forlot motvillig og nølende

Ordenshuset. Flere hadde nok sett denne flotte og stolte – og kanskje utilnærmelige – bygningen på sine turer inn til Bodø. Før de gikk inn i de ventende bussene, tok de oss alle i hånden og takket for en fantastisk kveld. Alle vinket farvel og noen av barna kom løpende ut fra bussene igjen,

for å gi «sin» logesøster en siste klem. Jeg synes vi oppnådde det som var hensikten, nemlig at gjestene våre skulle få et pusserom fra hverdagen, og en koselig kveld sammen med oss her i Odd Fellow huset i Bodø.

OG HVA SKAL VI SÅ SI?

I etterkant har Randi Åsheim formidlet takksigelser fra mange av flyktingene. De uttrykker overraskelse og takknemlighet for tilstelningen og at de fikk komme til slike flotte lokaler med bord som bugnet av delikate kaker, boller og andre godsaker, samt hjerterom. Jeg vil tro at vi alle som hjalp til satt igjen med en god følelse, nemlig at vi hadde klart å glede disse menneskene som lever i stor så uvisshet om hva framtida vil bringe for dem.

Varmen som spredte seg i logehuset denne 6. januar kvelden må bare oppleves for å beskrives. Her kommer nevnd for utadvent arbeid til sin rett. Flere av brødrene og søstrene har også i ettertid bidratt med klær og sko til flyktingene og migrantene.

Helt til slutt vil vi takke våre sponsorer Nordlandsbuss, NorEngros, Bakeriet, og Ringnes. Pressen var deltaker på arrangementet, og vi fikk positiv omtale i Avisa Nordland to dager senere.

Tekst og foto: Kent Andre Ophaug

HVORFOR TAKKER VI?

Nå må du takke!

De fleste av oss har vel fått en slik anmodning opp gjennom livet, ikke minst da vi var barn. Foreldre er redde for at barn skal bli utakknemlige, uhøflige og mangle dannelse. Det er innlysende at vi skal oppdra våre barn til å «lære folkeskikk».

Nå er det vel ikke alltid sikkert at en fireåring føler noen stor takknemlighet inne i seg hvis man får noe man ikke skjønner så mye av. Man tross dette, skal fireåringen lære å takke.

Vi kan snakke om en form for ytre høflighet og takknemlighet. Det er det vi lærer som kalles de formelle konvensjoner, det som har med vane og omgangsformer å gjøre eller som vi ser ved juletider når vi gjentar setningen: «Same procedure as every year, James!»

De ytre omgangsformer er svært viktige i vårt samfunn. De gjør det lettere å leve, gjør samfunnet vennligere og smidigere. Å møte høflige mennesker, vennlige mennesker og hjelpsomme mennesker er noe ganske annet enn å bli møtt med uhøflighet, sinte og grinete tilrop og «spisse albuer».

Når vi omgås andre gjør vi klokt i å tenke grundig igjennom forskjellene i væremåtene som jeg har skissert her.

Men å takke har også en indre dimensjon som har med vår selvoppfatning og livsfølelse å gjøre.

La meg gå helt tilbake til begynnelsen. Ingen av oss hadde overlevd mange dagene som ikke noen hadde tatt seg av oss den gang vi ble født. Vi sier med en viss grad av selvfølgelighet at «intet i verden er mer hjelpeløst enn et nyfødt barn».

Som nyfødte kan vi ikke takke, men bare ta imot.

Når vi blir voksne mister vi ofte noe av dette grunnleggende og dypt menneskelige perspektivet at vi alle er avhengige av hverandre. Vi skaffer oss begreper som «selvhjulpen» og stor på den måten at vi klarer alt selv. Det klarer vi ikke.

Vi klarer oss selv på en del viktige områder.

På de fleste andre områdene er vi avhengige av andre.

En god bror delte følgende historie med meg for en tid tilbake. De hadde for mange år siden tatt til seg en liten jente som fosterbarn, jenta bodde hos dem til hun ble voksen og stiftet egen familie. Ved et besøk hos henne nylig fikk min bror se et nytt bilde av en liten jente som var hengt opp på veggen med følgende innskrift «Takk Gud for at jeg fikk så fin barndom og oppvekst.»

Takk for at du delte denne solskinnshistorien med meg bror Ole.

Å behandle andre mennesker, ikke minst våre nærmeste, som en selvfølge, er en fullstendig mangel på forståelse for det å være menneske.

Deputert Stor Sire Geir Småvik

Foto: Arne Glomdal

Når vi takker, er vennlige og høflige er dette også for å øke vår bevissthet om at «jeg er avhengig av deg.»

Få har sagt dette bedre og i et klarere perspektiv enn Einar Skjeråsen i sitt lille dikt:

Du ska itte trø i graset.

Spede spira lyt få stå.

Mållaust liv har og e mening

du lyt sjå og tenkje på.

På Guds jord og i hass hage

er du sjøl et lite strå.

Det er i god Odd Fellow ånd å tenke over dette på vandringen gjennom verden.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Geir Småvik
Deputert Stor Sire

DET FJERDE SYMPOSIUM I NORSK ODD FELLOW AKADEMI

VIL FINNE STED I KRISTIANSAND FRA 10. TIL 12. JUNI 2016.

De som skal delta vil kunne velge flere reisemåter og kombinere reisen med en flott ferietur i Kristiansand. Program og vilkår kan bli justert ut fra praktiske hensyn.

P R O G R A M

FREDAG 10. JUNI

KL 11:30–13:00: • LUNSJ

KL 13:00–13:30: • ÅPNING AV SYMPOSIET
VELKOMSTHILSEN VED PRESES • KULTURELT INNSLAG
PRAKTISKE ORIENTERINGER

KL 13:30–14:15: • HANS GEELMUYDEN:
TEMA: «ODD FELLOW ORDENEN SETT UTENFRA»

KL 14:15–14:30: REFLEKSJON OG SPØRSMÅL ETTER
FOREDRAGET V/AKADEMIET

KL 14:30–15:00: PAUSE

KL 15:00–15:45: • PROFESSOR FRODE THUEN:
TEMA: «PERSONLIG DANNELSE – HVA ER DET?»

KL 15:45–16:10: REFLEKSJON OG SPØRSMÅL ETTER
FOREDRAGET V/AKADEMIET

KL 16:30–17:30: SKUESPILL I ORDENSHUSET
GR. A KUN MEDLEMMER

KL 17:30–18:30: SKUESPILL I ORDENSHUSET
GR. B KUN MEDLEMMER

KL 19:15: • LOKALT ARRANGEMENT. ANTREKK: DAGLIG
MIDDAG (ENKEL)

LØRDAG 11. JUNI

ANTREKK: LOGEANTREKK (PENT FOR IKKE-MEDLEMMER)

KL 09:00: • «VELKOMMEN TIL KRISTIANSAND». ETISK REFLEK-
SJON/MUSIKK. KORT ORIENTERING OM ODD FELLOW
ORDENEN I AGDERFYLKENE V/DSS

09:30: • FOREDRAG V/ UM BRITT EVA HAALAND (65 TERESA)
TEMA: «HVA KAN ORDENEN GI TIL YNGRE MEDLEMMER?»

KL 10:25–10:55: • AKADEMIETS TALE V/PRESES

10:55–11:20: PAUSE. KAFFE/TE

11:30–12:00: • INTERNT FOREDRAG

12:10–13:00: GRUPPESAMTALER – ORDENSMEDELMER

13:00–14:00: LUNSJ

14:00–14:45: GRUPPESAMTALER – ORDENSMEDELMER

15:00–15:45: • «AKADEMIETS TIME». ORIENTERINGER/PRO-
SJEKTER MM,

16:45: • REDAKTØR STEIN GAUSLAA, AGDERPOSTEN

TEMA: «SØRLENDINGEN»

19:30: • FESTMIDDAG. ANTREKK (MEDLEMMER): GALLA
KULTURELT
TALER

SØNDAG 12. JUNI

KL 09:30: • SEREMONIELL SAMLING. FOR ALLE ORDENSMEDELMER SOM ER DELTAGERE PÅ SYMPOSIET. ANREKK: GALLA
U/REGALIE OG HANSKER/MED INSIGNIER. ETTER SAMLINGEN: SISTE UTSJEKK FRA HOTELLET.

LEDSAGERPROGRAM LØRDAG 11. JUNI:

16:45: • REDAKTØR STEIN GAUSLAA, AGDERPOSTEN
TEMA: «SØRLENDINGEN»

19:30: FESTMIDDAG. ANTREKK GALLA, BUNAD, SMOKING,
MØRK D RESS, KJOLE. KULTURELT. TALER.

ØVRIG LEDSAGERPROGRAM VIL BLI ANNONSERT SENERE.

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Det Norske Rebekkaråd ble instituert i 1933 og fungerte frem til 2001
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr februar 2016:

- 154 Odd Fellow loger
- 132 Rebekkaloger
- 28 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkaleire
- 11 751 Odd Fellow brødre
- 10 623 Rebekkasøstre
- Totalt 22 374

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hvilket nytt land i Europe forsøkes det nå å etablere Odd Fellow Ordenen?
2. Hvem var den første Rådspresidenten i Det Norske Rebekkaråd?
3. Når ble den første Odd Fellow loge i Stavanger instituert og hva het den?
4. Hva het den andre norske Stor Sire og i hvilket land var han født?
5. Hva heter den andre Grand Sire som kom etter Thomas Wildey?
6. Når kom Odd Fellow Ordenen til Danmark?
7. Hvor mange amerikanske presidenter har vært medlemmer av Odd Fellow Ordenen?
8. Hva heter Europeisk Stor Sire?
9. Hva heter den andre Rebekkaloge som ble instituert i Norge, når ble den instituert og hva heter den?
10. Hvem er søster Stor Marsjall?
11. Hva heter den siste Rebekkaloge som er instituer i Norge?
12. Hva heter bror Stor Herold?
13. Hvem er søster Deputert Stor Sire?
14. Hvilken er den siste europeiske Odd Fellow jurisdiksjon og når ble den instituert?
15. Hva er forskjellen på Ordenens bruk av ordene instituere og installere?

- SVAR:
1. Ukraina.
 2. Signe Mohr fra 1933 til 1945.
 3. Loge nr. 1 Noreg, instituert 26. april 1898.
 4. Gustav Eriksen (1928-1936), født i Danmark.
 5. James Getty.
 6. 1878.
 7. Fire, nemlig Ulysses S. Grant, Ruthertford Birchard Hayes, William McKinley og Franklin Delano Roosevelt.
 8. Tapio Katajamäki.
 9. Rebekkaloge nr. 2 Urania, instituert 18. april 1913.
 10. Lill Kraft Johnsen.
 11. Rebekkaloge nr. 132 Dronning Sophie, instituert 21. november 2015 på Kongsvinger.
 12. Morten Sørå.
 13. Toril Grundtvig Skougard.
 14. Den polske, instituert 27. september 2014.
 15. En loge eller leir blir instituert (etablert). Embdsmenn i en loge eller leir installeres (innsettes) i sine embeder ved en Embedsinstallasjon.

ODD FELLOW TOR

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER Advokatfirma Kvale DA	Jan-Erik Grundtvig Sverre	22 47 97 60	www.kvale.no	0122 OSLO
ANLEGGSGARTNERMESTER Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BILSALG Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING Firesafe AS	Hege Therese Grønhaug	47 09 110	www.firesafe.no	0605 OSLO
BRANNUTSTYR Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
EIENDOMSMEGLING Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
FERIE OG FRITID Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
GLASSMESTERE SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
HOTELL Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
HYBLER/LEILIGHETER Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
KRANER OG LØFTEUTSTYR A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
MALERMESTER Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MURMESTER Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
REGNSKAP Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REISEBYRÅ Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
REKLAME Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI Medieverket Haugesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND
RØRLEGGER/VARMEPUMPER Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
SNEKKER Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
STORKJØKKENUTSTYR Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
TANNLEGE Rørlegger Geir Sirnes AS	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
TRAFIKKSKOLE Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TRYKKERI Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10	www.tannlegelunde.com	0161 OSLO
TRYKKERI Industriegummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.com	4260 TORVASTAD
TRYKKERI Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
TRYKKERI Andersen Trafikkskole	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
TRYKKERI Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND

TORGET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA
UR/KLOKKER

Lervik Ur AS

KONTAKTPERSON

Knut J. Lervik

TELEFON

52 70 03 50

E-POST

post@lervikur.no

POSTNUMMER

5528 HAUGESUND

DE TRE KJEDELEDD HAR LEDIG Plass FOR NYE ANNONSØRER!

FIRMAGAVEN FOR DERES FIRMA

NY TEKNIKK - SEND OSS DIN LOGO TIL post@firmagaven.no - OG VI SENDER DERE FORSLAG PÅ REKLAME-
PRODUKTER MED DERES LOGO. PÅ DENNE MÅTEN KAN DERE SE HVA SOM PASSER BEST FOR DERE.

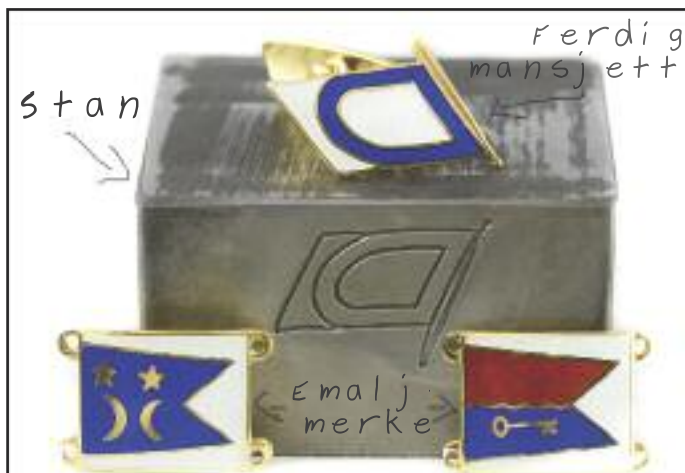
*Firmagaven.no fører over 30.000 reklameprodukter
i sortiment fra Europeiske kvalitetsleverandører.*

Det vi ikke skaffer, trenger Dere ikke!

Firmagaven.no

post@firmagaven.no
Boletto AS, Pb.107
5906 FREKHAUG
Tlf: 4766 9999
Org.No: 915 042 163

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer i str. 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen leveres med sort vest og benklær til kun kr 2.490,- + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

Bestill på: 24 timers ordrettelefon: 62 52 86 66
E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2016. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 1 110,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 1 150,-

Art. nr. 11089
Kjedeleddnål m/stener
Kr. 175,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 100,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 410,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båtflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		715,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		150,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 325,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		1 150,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		1 110,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		700,-
11036	Jakkemerke sølv/forgylt		250,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		435,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		715,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 325,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 415,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11058	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		225,-
11062	Hvite vanter one size		98,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11071	Oval hvit bildecal, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecal til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	Kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		100,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		50,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		175,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok, alle årganger		50,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER...

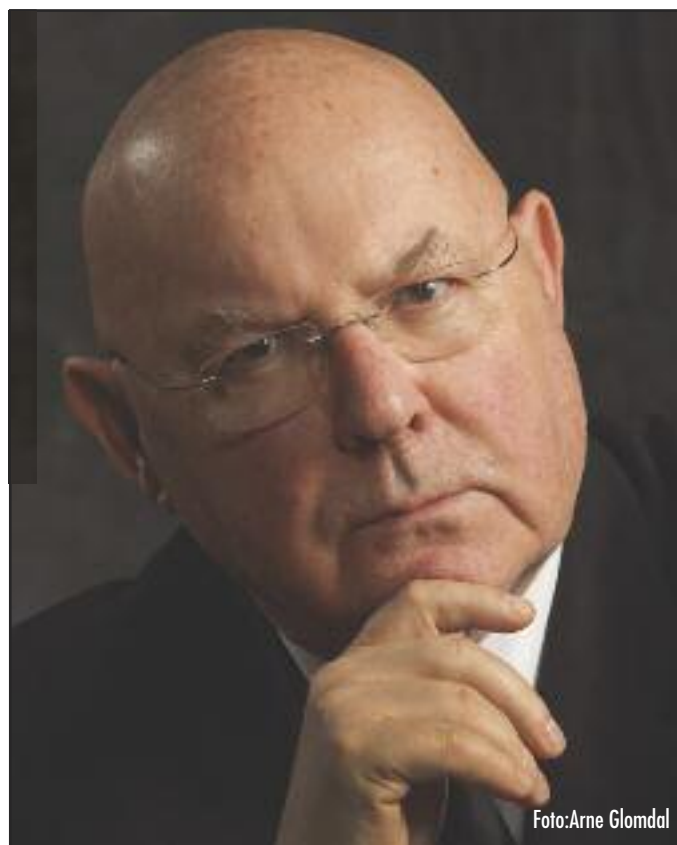

Foto:Arne Glomdal

Store tanker kan formuleres på mange måter. I Odd Fellow Ordenen snakker vi ofte om «den verdensomspennende søskenkjede». I USA dannet medlemmene kilometerlange broderkjeder rundt den byen hvor The Sovereign Grand Lodge hadde sine årlige møter. Dette var et sterkt symbol. I den amerikanske uavhengighetserklæringen fra 1776 sies det at «alle mennesker er født like».

I FN's menneskerettighetserklæring fra 1948 finner vi samme formuleringer.

Over det hele meisles tankene ut:

- alle mennesker er søsken
- alle mennesker er like
- alle mennesker har de samme rettigheter.

Hva kommer det da av at vi daglig ser omkring oss at disse fantastiske tankene som så mange mennesker anser som høyverdige og noe man skal etterstrebe, allikevel blir brutt på det groveste?

Stephen Hawking – den berømte Cambridgeprofessoren – hadde nettopp en kronikk hvor han så på menneskets utvikling. Der pekte han på at aggresjonen hadde vært nødvendig for menneskets overlevelse i tidligere tider. Selv om det ikke lengre er tilfelle med vårt utviklingsnivå og teknologi, lever aggresjonen og frykten i beste velgående. Og i kjølvannet av dette oppstår de mest bisarre konspirasjonstenkemåter som kun har en destruktiv effekt på dem som dyrker dem.

Hvor vanskelig det er å omgås store tanker som at alle mennesker er søsken, er like og har samme rettigheter, vitner Odd Fellow Ordenens historie fra USA om. Det var WASP (Whithe Anglo Saxon Males) som fikk bli medlemmer av Ordenen, mens folk av andre hudfarver ble utestengt. Jeg har vært i mange samtaler hvor europeiske Odd Fellows har ristet på hodet over de amerikanske Ordenssøskens intoleranse og rasisme.

Ja, det er ikke hyggelig lesning når man på den ene side ser at de store likhets- og fellestankene hylles, og på den andre side ser at det handles stikk i strid med de høye prinsipper.

Men vi skal være forsiktige med å ri våre høye hester.

Å leve i samsvar med Ordenens verdier, idealer og Menneskerettingene er virkelig ingen selvfølge. De fleste av oss – for ikke å si alle – bryter disse idealene hver eneste dag. Å behandle alle mennesker som sine søsken, alle som likeverdige og tilkjenne alle de samme rettigheter som du selv krever, setter så store krav om ideell bevissthet hos et menneske at det knapt nok

er mulig. Vår iboende egoisme er en garantist for at vi ikke lykkes. Når de antagonistiske krefter i egoismen møter altruismen, er det fare for at den første går av med seieren. Det skal stor selvpodragelse og disiplin til for å la altruismen seire når vi settes under press.

Neste gang du bruker begrepet «det verdensomspennende søskenfelleskap», bør du stanse opp og virkelig spørre deg hva du i praksis mener med det du sier. Du må stille det spørsmål om du er rede til å oppdra deg selv slik at dette blir en del av ditt daglige handlingsmønster. Her kommer virkelig den gamle erkjennelse til sin fulle rett, nemlig at ord ikke er nok, men må omsettes i handling.

Jeg tror de fleste av oss ennå har et svært langt stykke å gå.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Vivi S. Uhre
strstorskrm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmoe
brstorskrm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Hanne Marie Bukaasen
Mobil tlf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Bjørn Haarr
Mobil tlf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Liv Tefre
Mobil tlf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tlf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Randi Marie Muri
Mobil tlf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold

DSS Astrid Westheim
Mobil tlf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold

DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tlf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tlf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Bjørn Karin Hoel
Mobil tlf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tlf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark

DSS Agnes Margarethe Henriksen
Mobil tlf 932 48 609

Distrikt 13 Salten

DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tlf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Horntvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tlf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tlf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Marit Grinde
Mobil tlf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Kari Belgum
Mobil tlf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Else Margareth Byholt
Mobil tlf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Lillian Kristensen
Mobil tlf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:
Distrikt 1 Oslo

DSS Espen Rud
Mobil tlf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Ove Gloppen
Mobil tlf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tlf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Kristian Haugan
Mobil tlf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark

DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tlf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Jon Erik Holm
Mobil tlf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold

DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tlf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Reidar Henningsen
Mobil tlf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Johnny Lund
Mobil tlf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Leif Arne Larsen
Mobil tlf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark

DSS Jon Holien
Mobil tlf 415 50 266

Distrikt 13 Salten

DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tlf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tlf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Sverre A. Granheim
Mobil tlf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tlf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Snorre Østlund
Mobil tlf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tlf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene

DSS John Egil Haug
Mobil tlf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tlf 958 52 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike

DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tlf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:
Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Hvis du skal reise til utlandet og vil besøke Odd Fellow virksomhet, gå du inn på oddfellow.no. Derfra klikker du deg inn på «Her er vi». Under denne fanen finner du «Grupper/Klubber». Der ligger de utenlandske adressene.

27
28

**DE TRE
KJEDELEDD**
16

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 94. ÅRGANG

R E D A K S J O N E N

Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:
Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag: 21 200 • Trykk: UnitedPress Poligrafija corporation, Latvia

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

PENTAGRAMMET

ER ET URGAMMELT SYMBOL

Pentagrammet er et urgammelt symbol. Odd Fellow Ordenen bruker pentagrammet ganske entydig som et symbol på erfaring og klokskap. Men pentagrammet er både gammelt og brukt av de fleste, kjente kulturer. Derfor kan pentagrammet bety svært mange ting. Vi skal se på noen. Egypterne hadde en dualistisk verdensoppfatning. Det var de levendes og de dødes verden. Det er en av forklaringene på egypternes balsameringsskikker. Et symbol på underverdenen var pentagrammet satt inn i en sirkel.

I kristen tradisjon ble pentagrammet tidlig et symbol på de fem sårene Jesus fikk under korsfestelsen: et sår i hver hånd og fot, og et spydstikk i siden.

I den jødiske tradisjon ble pentagrammet et symbol på de fem Mosebøkene som på latin heter Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri og Deutronomium.

Hos pythagoreerne som var opptatt av matematikk og filosofi, ble pentagrammet symbolet på det matematisk perfekte. I pentagrammet finner man det gyldne snitt, en rekke trekanter og matematiske harmonier. Men det ble også symbolet på de fire urelementer som jord, luft, ild og vann, samt den bærende tanke eller idéenes verden.

I den gnostiske bevegelse – det er en religiøs bevegelse på siden av mange andre religioner – ble pentagrammet gjerne prydet med bokstaven G. Den står for begrepet gnosis som betyr kunnskap i vid forstand. Vi kjenner begrepet gnosis igjen i ord som diagnose og prognose

I norsk tradisjon finner vi også pentagrammet i mer magiske forestillinger. Det ble ofte kalt for «marekorset». Mara var et mystisk vesen som stort sett plaget folk. Vi bruker fortsatt begrepet å «bli ridd som av ei mare» og «mareritt». Når pentagrammet ble tegnet med en av spissene rett opp, var det tegnet på sunnhet og godhet. Ble det tegnet med en av spissene rett ned, fikk pentagrammet omvendt betydning og varselet sykdom og ondskap.

I senere tiders magi og satanisme har pentagrammet med en spiss rett ned og to spisser opp, blitt et symbol for Bathomet, en demonskikkelse med bukkehorn og geiteskjegg. Bukkehornene er de to oppadpekende spisser, mens geiteskjegget er spissen som står nedover.

Dette forteller oss at et symbol i seg selv ikke sier noen ting ut over sitt estetiske uttrykk. Ordet symbol er jo sammensatt av to greske ord, nemlig «syn» og «ballein». Ordet syn er en forstavelse som betyr «sammen» og ballein betyr «å kaste». Betydningen er den at et symbol opprinnelig var et stykke keramikk eller tre som ble brutt i to deler, hvor hver av deltakerne i en avtale fikk hvert sitt stykke. Når man satte delene sammen, kunne man se at man hadde med rette person å gjøre.

Symbolet som sådan har ingen egen mening. Meningen må brukeren av symbolet selv legge til.

Alle som bruker pentagrammet som symbol, legger sin egen mening i det.

Odd Fellow Ordenen bruker pentagrammet som et erfarings- og kunnskapssymbol.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs